

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Handläggare

Johanna Engman Telefon 08-508 33702

Gunilla Axenbo Telefon 08-508 33958

Ingrid Olsson Telefon 08-508 33810

TJÄNSTEUTLÅTANDE

DNR 11-103-6335

SID 1 (74)

2011-09-16

Till

Utbildningsnämnden 2011-09-22

Tertialrapport 2, 2011 till Utbildningsnämnden

Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Tertialrapport 2 2011 med delårsrapport per den 31 augusti godkänns. Rapportens del 1 överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Nytt nämndmål avseende kultur och idrott samt förändring avseende särskilt markerad indikator fastställs.
3. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen budgetjustering med totalt 3,6 mnkr avseende lokaler för enskilt driven förskola med hög hyra, se bilaga 2.
4. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 34,4 mnkr i stimulansbidrag för enskilda utförarens utbyggnad av förskolelokaler, se bilaga 2.
5. Förslag till omslutningsförändringar motsvarande totalt 135,0 mnkr godkänns, se bilaga 2.
6. Beloppen för interkommunal ersättning höjs avseende Kungliga Svenska balettskolans elever i årskurs 4 och 7 på förberedande dansutbildning samt för elever i årskurs 1 på gymnasieskolans yrkesdansarutbildning, se avsnitt 3.1.
7. Omedelbar justering.

Thomas Persson
Utbildningsdirektör

Johanna Engman
Avdelningschef, biträdande
utbildningsdirektör

Per Thorslund
Avdelningschef

Sammanfattande analys

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden i huvudsak kommer att uppnå angivna mål och i hög grad bidra till att kommunfullmäktiges mål för stadens verksamheter uppnås. De i verksamhetsplanen angivna uppdragen och aktiviteterna genomförs som planerat.

Resultaten i grundskolan har överlag förbättrats under de senaste åren, och resultaten för 2011 visar en fortsatt förbättring. Bättre resultat än någonsin redovisas i grundskolan men årsmålen på indikatorerna nås inte i samtliga fall. Årsmålen är satta utifrån höga ambitioner och verksamheten har inte nått ända fram.

Mest signifikant är resultatförbättringen på skolor i socioekonomiskt utsatta områden, skolor som i hög utsträckning varit föremål för riktade insatser såväl vad gäller undervisning och kompetensutveckling av lärare som vad gäller ledarskap och organisation inom ramen för Vision Järva/Söderortsvisionen.

För gymnasieskolan har resultatet jämfört med år 2010 förbättrats avseende de flesta betygsindikatorerna. Årsmål för indikatorer har dock inte nåtts i samtliga fall. Utfallen på skolnivå visar att det är stora variationer mellan skolorna och att det under åren skett förändringar i skolornas utfall.

Utvecklingsarbete är en långsiktig process men en samlad bedömning är att den positiva utvecklingen av elevresultaten, framför allt i grundskolans årskurs 3 och 9 är en konsekvens av det målmedvetna och strukturerade utvecklingsarbete som bedrivits enligt utvecklingsplanen 2008-2010. Utvecklingsarbetet har tydligt fokuserat på mål och resultat, gemensamma visioner, strukturerad reflektion, delaktighet samt tydlig ansvarsfördelning mellan olika nivåer som det uttrycks i förvaltningens strategi.

Stadens utbildningsinspektörers arbete 2010/11 har sammanfattats i fyra årsrapporter, en för varje skolform inklusive fritidshem. Rapporterna föreläggs, tillsammans med elevhälsorapporten, utbildningsnämnden den 22 september.

Resultat av årets brukarundersökningar visar att en majoritet av elever och föräldrar, mellan cirka 60 och 85 procent, är ganska eller mycket nöjda med de flesta områden. Vid en jämförelse mellan kommunala och fristående förskolor och grund- och gymnasieskolor visar resultatet att de fristående förskolorna och skolorna har en högre andel positiva svar än de kommunala. När det gäller brukarundersökningarna är resultaten i några fall svårtolkade till följd av förändringar i enkätkonstruktionen.

Förvaltningen har bedrivit ett framgångsrikt arbete för att kunna erbjuda praktikplatser till Jobbtorgens aspiranter och sommarjobb till ungdomar.

Avvikelser mot årsmålen prognostiseras inom miljöområdet, bland annat vad gäller andelen ekologiska livsmedel. Regelbundna möten och utbildningar genomförs för grundskolornas måltidspersonal, kring bland annat ekologisk mat. Det projekt som inleddes under 2010 för att energieffektivisera skolorna är framgångsrikt och fortsätter under 2011.

Kartläggning av skolor med särskilt höga kostnader för korttidssjukfrånvaro genomförs tillsammans med respektive skolledning. Arbetet leder fram till en handlingsplan med åtgärder på organisations-, grupp- och individnivå. Det lokala arbetet är avgörande för att årsmålet avseende sjukfrånvaro ska uppnås.

Utbildningsnämnden prognostiserar efter resultatdispositioner ett överskott om 50,0 mnkr. Fler inskrivna barn och elever i verksamheterna jämfört med budget innebär prestationsökningar om totalt 366,5 mnkr.

Ett antal enheter prognostiserar underskott. Åtgärder för att få en budget i balans genomförs och måste fortsatt prioriteras. Mot bakgrund av ett vikande elevunderlag i gymnasieskolan sker en kontinuerlig översyn av programutbud och verksamhet.

Komplettering och ändring med anledning av kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen har den 22 juni 2011 i ärendet "Uppföljning av budget 2011 – Tertialrapport 1 per den 30 april med helårsprognos" beslutat följande som gäller utbildningsnämnden:

Utbildningsnämnden måste höja årsmål och vidta aktiviteter för att säkerställa måluppfyllelsen angående andel ekologiska livsmedel av de totala livsmedelsinköpen.

- Utbildningsförvaltningen föreslår en höjning av årsmålet, se nedan i avsnitt 1.3.

Utbildningsnämnden uppmanas att till tertialrapport 2 lägga in kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet "Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm" i ILS-webben.

- Utbildningsförvaltningen lägger in målet och föreslår att utbildningsnämnden godkänner nämndmål samt verksamhetsbeskrivning under avsnitt 1.6.

Utbildningsnämnden uppmanades den 6 april 2011 i ärendet "Avstämning av mål och budget 2011" att senast i samband med tertialrapport 2 redovisa en analys av resultatet av de senaste årens satsningar och hur dessa bidragit till förbättrade kunskapsresultat inom berörda ämnen.

- I avsnitt 2.2, Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas, finns en redogörelse för resultatet av utvecklingsinsatser, i huvudsak anknutet till utvecklingsplanen 2008-2010.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom tillhandahållaravdelningen och administrativa avdelningen i samarbete med övriga avdelningar inom förvaltningen.

Läsanvisning

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

I tertialrapporter ska kortfattat redovisas hur och i vilken mån nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

Under kommunfullmäktiges mål för respektive verksamhetsområde rapporteras en prognos för helåret genom "uppfylls inte/uppfylls delvis/uppfylls helt". Vid annan prognos än "uppfylls helt" ska orsaken till avvikelsen kommenteras.

Nämnden ska sammanfattningsvis lämna en rapport om hur långt nämnden kommit i sitt bidrag till att respektive mål uppnås. Vid avvikelser ska nämnden rapportera vilka aktiviteter som nämnden vidtar för att uppfylla målen.

Nämndens mål

Nämndmålen konkretiserar fullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena. I rapporten lämnas prognos för helåret genom ”uppfylls inte/uppfylls delvis/uppfylls helt”. Vid annan prognos än ”uppfylls helt” ska orsaken till avvikelsen kommenteras.

Kommunfullmäktiges och nämndens indikatorer

I rapporten redovisas periodens utfall och prognos för helåret för indikatorer som har rapporteringsperiod tertial. Periodens utfall framgår där i tabellerna med indikatorer.

Prognos för helåret lämnas för indikatorer genom bedömningarna ”uppfylls inte/uppfylls delvis/uppfylls helt”.

Vid avvikelse mellan beslutat årsmål och prognos ska indikatorn kommenteras.

Kommunfullmäktiges och nämndens aktiviteter

Aktiviteter beskriver vad nämnden bl.a. ska utföra för att nå fullmäktiges mål. Endast avvikelse gällande startdatum, slutdatum och genomförande rapporteras.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Utbildningsnämnden bidrar i hög grad till att uppfylla inriktningsmålet bland annat genom det arbete som bedrivs kring upphandling av verksamhet. Förvaltningen bedömer dock att nämnden endast delvis kommer att uppnå kommunfullmäktiges mål "Stockholms livsmiljö ska vara hållbar", främst beroende på bedömningen att årsmålet för andel ekologiska livsmedel inte kommer att uppfyllas. I samband med ombyggnad/renovering av skolkök prövas möjligheten att installera avfallsskurn. Regelbundna möten och utbildningar genomförs för grundskolornas måltidspersonal, kring bland annat ekologisk mat.

Förvaltningen erbjöd sommarjobb för 65 ungdomar och har hittills under 2011 bidragit med totalt 550 praktikplatser till Jobbtorgen.

Ett projekt för att energieffektivisera skolorna fortsätter under 2011.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

Under 2011 har upphandlingar av ramavtal enligt aktivitetsplanen genomförts av:

- Elevhälsa (skolpsykiatriker, skolläkare, skolpsykologer och skolsköterskor). Dessa ramavtal utgör tillsammans med uppdragsavdelningens organisation för stöd och lärande och hälsa alternativ för skolorna att avropa dessa tjänster.
- Handledningstjänster för de pedagogiska verksamheterna. Dessa ramavtal berör främst personal inom den pedagogiska verksamheten och skolhälso-personal vid skolenheterna.

Dessutom har förvaltningen genomfört en upphandling av ramavtal för kontroll-/säkerhetsbesiktningar av skolenheternas idrotts- och gymnastiksalar.

Samtliga ramavtal enligt ovan träder i kraft fr.o.m. augusti 2011.

En genomgång av utbildningsnämndens aktivitetsplan genomförs i verksamhetsplan för 2012.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens			37 %	35 %	2011
● Uppfylls helt					

NÄMNDMÅL:

Utbildningsnämnden konkurrensutsätter flera delar av verksamheten

● Uppfylls helt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande

● Uppfylls helt

Utbildningsnämndens årsmål motsvarar ca 550 praktikplatser. Utbildningsförvaltningen har hittills under 2011 bidragit med totalt 550 platser varav 460 är avsedda för tremånaderspraktik och ungdoms- och språkpraktikplatser i arbetsmarknadsförvaltningens regi och 90 platser avser Joben fas 3 i Arbetsförmedlingens regi och innebär arbetspraktik under två år.

Förvaltningen har erbjudit 65 ungdomar sommarjobb inom fritidshem, skolvaktmästeri och central administration. 118 platser utöver dessa har överlåtits till stadsdelsförvaltningarna.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha i förhållande till antal anställda	4 %	4 %	4 %	öka	Tertial 2 2011
●					
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	65 st		65 st	3 500 st	2011
●					

NÄMNDMÅL:
Genom att erbjuda olika utbildnings- och praktikplatser bidrar utbildningsnämnden till att fler personer kan få jobb

● Uppfylls helt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

◆ Uppfylls delvis

Förvaltningen bedömer att nämnden endast delvis kommer att uppnå kommunfullmäktiges mål. De övergripande perspektiven om att en hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas är dock närvarande i all undervisning utifrån nationella styrdokument som skollag, läroplaner och kursplaner.

Under hösten 2011 kommer stadens kommunala grundskolor att kunna använda färdiga, säsongsanpassade och näringsberäknade menyer samt välja ur en receptbank på 1 000 recept. Dessa menyer kommer att vara till 25 procent ekologiska.

Ett projekt för att energieffektivisera skolorna inleddes under 2010. Projektet fortsätter under 2011.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som □ sorterar ut matavfall för biologisk behandling ◆ Uppfylls delvis			40 %	40 %	2011
Kommentar: I samband med ombyggnad/renovering av köken i stadens grund- och gymnasieskolor prövas möjligheten att installera avfallskvarn					
Andel av stadens verksamheter som □ sorterar ut förpackningar och papper ● Uppfylls helt			100 %	100 %	2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel elbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon □ exkl. utryknings- och specialfordon ● Uppfylls helt			9 %	2,5 %	2011
Andel fordon som använder odubbade □ vinterdäck, exkl. utryknings- och specialfordon ● Uppfylls helt			100 %	100 %	2011
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade □ etanol- och fordonsgasfordon ● Uppfylls helt			85 %	85 %	2011
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i ■ kronor av totala värdet av inköpta livsmedel	11 %	13 %	16,5 %	16 %	Tertial 2 2011
Andel medarbetare som under arbetstid använder □ miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten ● Uppfylls helt			85 %	85 %	2011
Andel miljöbilar i stadens fordonspark ● inkl. leasade fordon exkl. utryknings- och specialfordon	92 %	100 %	100 %	100 %	Aug 2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, □ städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår ● Uppfylls helt			100 %	tas fram av nämnden	2011
□ Elförbrukning ◆ Uppfylls delvis			84 500 000 kWh	680 gWh	2011
□ Elförbrukning per kvadratmeter ◆ Uppfylls delvis			65 kWh/kvm	80 kWh	2011

NÄMNDMÅL:

Utbildningsnämnden bidrar aktivt till en hållbar livsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Ekologiska livsmedel

Årsmålet för den indikator som gäller andel ekologiska livsmedel bedöms inte kunna uppnås under året. Ett aktivt arbete pågår för att öka andelen. Under hösten 2011 kommer stadens kommunala grundskolor att kunna använda färdiga, säsonganpassade och näringsberäknade menyer samt välja ur en receptbank på 1 000 recept. Dessa menyer kommer att vara till 25 procent ekologiska. Parallellt med detta kommer en utbildning i näringslära att erbjudas personalen. Även inom ramen för denna utbildning kommer det ekologiska perspektivet att beaktas.

För de av stadens skolor som har upphandlad skolmåltid har i upphandlingarna ställts krav på minst den andel ekologiska livsmedel som då gällde som kommunfullmäktiges årsmål. Dessa skolor ingår inte i resultatet av indikatorn.

Kommunstyrelsen har i ärendet ”Uppföljning av budget 2011 – Tertialrapport 1 per den 30 april med helårsprognos” beslutat att utbildningsnämnden måste höja

årsmålet för andel ekologiska livsmedel och vidta aktiviteter för att säkerställa måluppfyllelsen. Utbildningsförvaltningens prognos i tertialrapport 1 och även i tertialrapport 2 är att det för året totalt är möjligt att uppnå 13 %. Förvaltningen föreslår dock – efter kommunstyrelsens anmodan – att årsmålet höjs till 16,5 %.

Energiprojektet

Uppdraget att minska energianvändningen med 10 mnkr fortsätter. En avstämning har gjorts efter första halvåret 2011 genom avläsning av förvaltningens elmätare. En jämförelse av resultaten 2010 och 2011 har gjorts. Förvaltningen har under ett år minskat elanvändningen med 6,9 procent vilket motsvarar ca 3 110 000 kWh. Resultatet ger en prognos för år 2011 på knappt 80 200 000 kWh eller 61,1 kWh/kvm. Den här metoden, mätmetoden, har vid tidigare avläsningar visat ett lägre värde än resultaten som fås via fakturorna. Om skillnaden består metoderna emellan så fås en prognos på ca 86 000 000 kWh eller 65,6 kWh/kvm. Kostnaden beräknat med 2009 års priser blir ca 98,1 mnkr, vilket innebär en minskning med 15,4 mnkr. Prognosen visar att förvaltningen kommer att klara uppdraget. Indikatorerna är något tuffare att klara. Förvaltningen visar idag på en prognos som överstiger indikatorn med drygt 1 000 000 kWh eller 0,6 kWh/kvm. Genom en bättre redovisning av intäkter för elanvändning av hyresgäster i skolorna och en fortsatt ökad kunskap om effektiv energianvändning kan årsmålen för indikatorerna uppnås under året. Förvaltningen har fortfarande 31 000 kvm som uppvärms med direktel. En sträng förvinter medför dock att målen inte kan nås.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

Utbildningsnämnden ger eleverna möjlighet att uppleva kultur och delta i idrottslivet

● Uppfylls helt

Utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen samverkar för att underlätta kontakterna och öka samarbetet mellan skolan och kulturlivet. Målet är att eleverna ska få möjlighet att ta del av och aktivt medverka i kulturaktiviteter. Detta ska även bidra till en ökad måluppfyllelse i relation till läroplanens mål.

Grundskola

Utifrån stadens vision 2030, stadens kulturplan ”Kultur i ögonhöjd” och uppdrag i stadens budget finns ett strukturerat samarbete mellan kulturförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen. Webbplatsen Kulan finns nu som mötesplats för skola och kulturliv och förs in i ordinarie verksamhet på Peda-

gog Stockholm. Förvaltningen beviljades 8,2 mnkr för Skapande skola från Kulturrådet 2011. Sammanlagt har 84 av Stockholms grundskolor deltagit i Skapande skola 2011.

Som en del av stadens läs- och språksatsning har utbildningsförvaltningen i samarbete med Stockholms stadsbibliotek, Stiftelsen Skansen och ALMA (Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne) anordnat tävlingen En bok i världsklass. Den vänder sig till stadens alla grundskolor, åk F-6, och syftet är att locka till läsning av barnbokslitteratur från olika delar av världen. Läsåret 2010/2011 deltog 180 klasser från 55 kommunala grundskolor från samtliga stadsdelsområden i staden.

Gymnasieskola

En fortsatt satsning på gymnasiebiblioteken har skett. Gymnasiebibliotekarier och lärare har deltagit i workshops för att lära sig använda sociala medier. Dessa ger möjlighet till samtal om litteratur på helt andra villkor än vanliga samtal. Eleverna får tid till reflexion och fler ges möjlighet att komma in i samtalet.

Inom ramen för Ungdomsparlamentet samarbetade utbildningsförvaltningen med Kulturskolans Unga berättar.

Staden av Skolverket beviljats att bedriva nationellt godkänd idrottsutbildning inom idrotterna basket, fotboll, golf, handboll, innebandy och orientering vid Farsta gymnasium och fotboll vid Bromma gymnasium som dessutom erbjuder basket och ishockey som specialidrott. Eleverna tas ut till dessa utbildningar bl.a. i samverkan med respektive specialförbund och dessa elever har en mer omfattande utbildning i idrott och hälsa än övriga gymnasieelever.

Profilering mot idrott och hälsa

Utbildningsförvaltningen bedriver tillsammans med idrottsnämnden och Farsta stadsdelsnämnd ett projekt med profilering mot idrott och hälsa inom Farsta stadsdelsnämndsområde. Profileringen omfattar både hälsa i bred mening och idrott i betydelsen av breddidrott, talangutveckling och elit. Profileringen av skolorna i Farsta har ett självklart och övergripande syfte att stödja elevers lärande. En särskild projektledare har anställts under tre år för att stödja processerna som nu är igång.

Stockholmskällan

Stockholmskällan är en plats på webben, www.stockholmskallan.se, där elever och allmänhet kan ta del av källmaterial som berättar om Stockholm. Där finns stödmaterial, källkritiska tips, teman och direktlänkar till stadsbiblioteken och gymnasiebiblioteken och en pedagogisk resurs; Lektionsbanken. Stockholmskällan är även kopplad till Skapande skola.

Samarbetspartners är bl.a. Kungliga biblioteket, Spårvägmuseet och Företagsminnen. Under 2011 har ett omfattande arbete genomförts med syfte uppgradera Stockholmskällans kartfunktion.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

● Uppfylls helt

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal identifierade sårbarheter som nämnden avser att			3 st	48 st	2011
☐ arbeta förebyggande med under året ● Uppfylls helt					
Antal inträffade			1 000 st	minska	2011
☐ incidenter ● Uppfylls helt					

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Alla verksamheter ska göra risk- och sårbarhetsanalyser	2011-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:
Utbildningsnämnden bidrar till en säker och trygg verksamhet

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stockholmsenkätens resultat beaktas som underlag för aktiviteter i det ● förebyggande arbetet i områden där eleverna visar ökad användning av droger.	2011-01-01	2011-12-31	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Detta inriktningsmål omfattar huvuddelen av nämndens verksamhet. Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Utbildningsnämnden gör bedömningen att målet delvis är uppfyllt.

Resultaten i grundskolan har överlag förbättrats under de senaste åren, och resultaten för 2011 visar en fortsatt förbättring. Bättre resultat än någonsin redovisas i grundskolan men årsmålen på indikatorerna nås inte i samtliga fall. Årsmålen är satta utifrån höga ambitioner och verksamheten har inte nått ända fram.

Mest signifikant är resultatförbättringen på skolor i socioekonomiskt utsatta områden, skolor som i hög utsträckning varit föremål för riktade insatser såväl vad gäller undervisning och kompetensutveckling av lärare som vad gäller ledarskap och organisation inom ramen för Vision Järva/Söderortsvisionen.

För gymnasieskolan har resultatet jämfört med år 2010 förbättrats avseende de flesta betygsindikatorerna, på koncernnivå. Årsmål för indikatorer har dock inte nåtts i samtliga fall. Utfallen på skolnivå visar att det är stora variationer mellan skolorna och att det under åren skett förändringar i skolornas utfall.

Utvecklingsarbete är en långsiktig process men en samlad bedömning efter tre år är att den positiva utvecklingen av elevresultaten, framför allt i årskurs 3 och 9 är en konsekvens av det målmedvetna och strukturerade utvecklingsarbete som bedrivits enligt utvecklingsplanen 2008-2010. Utvecklingsarbetet har fått den stadga som krävs för att ge effekt genom en tydlig fokusering på mål och resultat, gemensamma visioner, strukturerad reflektion, delaktighet samt tydlig ansvarsfördelning mellan olika nivåer som det uttrycks i förvaltningens strategi.

Stadens utbildningsinspektörers arbete 2010/11 har sammanfattats i fyra årsrapporter, en för varje skolform inklusive fritidshem. Rapporterna föreläggs, tillsammans med elevhälsorapporten, utbildningsnämnden den 22 september. För gymnasieskolan redovisas inspektörernas bedömning av utvecklingen i de skolorna de senaste tio åren.

Resultat av brukarundersökningarna inom förskola, skola och fritidshem visar att en majoritet av elever och föräldrar, mellan cirka 60 och 85 procent, är ganska eller mycket nöjda med de flesta områden. Vid en jämförelse mellan kommunala och fristående förskolor och grund- och gymnasieskolor visar resultatet att de fristående förskolorna och skolorna har en högre andel positiva svar än de kommunala. När det gäller brukarundersökningarna är resultaten i några fall svårtolkade till följd av att antalet svarsalternativ ändrades.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald**

● Uppfylls helt

Stadens utbildningsinspektion

Under läsåret 2010/11 har stadens utbildningsinspektörer inspekterat enheter inom samtliga skolformer och fritidshem. Inom förskolan har 22 förskolor, varav 16 kommunala och sex fristående, inspekterats. Inom grundskolan har 38 enheter granskats, varav 30 kommunala och åtta fristående samt 39 fritidshem, varav 19 fristående. Inom gymnasieskolan har fem kommunala skolor och 7 fristående granskats. Tre enheter inom vuxenutbildningen inspekterades under hösten 2010, våren 2011 genomförde Skolinspektionen en granskning av vuxenutbildningen. Resultatet av inspektionen har sammanfattats i fyra årsrapporter, en för varje skolform inklusive fritidshem. Rapporterna föreläggs utbildningsnämnden den 22 september.

Den statliga skolinspektionen av skolor, oavsett huvudman, har skärpts under de senaste åren. Den nya skollagen ger skolinspektionen ytterligare verktyg för att vidta åtgärder efter tillsyn. Mot denna bakgrund har förvaltningen under våren genomfört en översyn av den kommunala skolinspektionen i syfte att undvika dubbelarbete. Översynen har också omfattat hur den kommunala insynsrätten i fristående skolor ska utvecklas utifrån den nya skollagstiftningen. Utbildningsnämnden kommer under hösten 2011 att föreläggas förslag till beslut om det uppdrag som ska ersätta den nuvarande kommunala inspektionsverksamheten.

Brukarundersökningar

Under våren har brukarundersökningar genomförts riktade till samtliga föräldrar med barn i förskola, förskoleklass och årskurs 2, till elever i årskurserna 5 och 8, gymnasieskola årskurs 2 samt till föräldrar med elever i grund- och gymnasiesärskola i alla årskurser. I undersökningen till föräldrar med barn i årskurs 2 ingår även fritidshem. Resultaten av undersökningarna redovisas på stockholm.se i sin helhet och ett urval frågor från grundskola och gymnasieskola på Jämför service. Undersökningarna har genomförts av stadsledningskontoret. Samverkan har skett med utbildningsförvaltningen kring framtagande av enkätfrågor och rapportering av resultat.

Resultat av brukarundersökningarna inom förskola, skola och fritidshem visar att en majoritet av elever och föräldrar, mellan cirka 60 och 85 procent, är ganska eller mycket nöjda med de flesta områden. De frågor som elever och föräldrar är mindre nöjda med är arbetsron i skolan samt när det gäller elever i gymnasieskolan, oavsett regiform, inflytande och studie- och yrkesvägledning. Vid en jämförelse mellan kommunala och fristående förskolor och grund- och gymnasie-

skolor visar resultatet att de fristående förskolorna och skolorna har en högre andel positiva svar än de kommunala. I övriga undersökningar redovisas endast resultatet totalt för staden utan jämförelser mellan olika regiformer.

Jämför service

Förvaltningen har fattat beslut om den interna ansvarsfördelningen för Jämför Service, i syfte att tydliggöra och renodla ansvaret för uppdatering av basinformation och jämförelsevärden avseende de kommunala och fristående verksamheterna. Utbildningsförvaltningen har också ingått ett avtal med USK AB/Sweco, före detta utrednings- och statistikkontoret, som kommer att underlätta och effektivisera förvaltningens arbete med uppdateringar i Jämför Service.

En modell för presentation på Jämför Service av utbildningsresultat för gymnasieskolan har tagits fram. På grund av leveransproblem av data har implementeringen av modellen försenats och planeras att genomföras under hösten 2011.

Stadens lednings- och informationssystem, LIS

Arbetet med att öka användarvänligheten i LIS har fortsatt under våren. Förvaltningen har beslutat om en förvaltningsorganisation för arbetet som innebär ett förtydligande av ansvaret för hanterandet i LIS av skolstatistik, ekonomi och personalstatistik.

Elevdatabas

En elevdatabas för länets gymnasieskolor ska handlas upp. Upphandlingen sker i Kommunförbundet Stockholms Läns regi och utbildningsförvaltningen deltar i detta arbete. Ett förfrågningsunderlag har utarbetats, publicerats och anbud har inkommit. Databasen beräknas vara i funktion andra halvåret 2012. Databasen ska bl.a. ge en effektivisering av hanteringen av interkommunala ersättningar och bidrag till fristående skolor.

Regionala programråd

Ett arbete pågår inom Kommunförbundet Stockholms Län för att i samverkan med avnämarna inrätta regionala programråd för gymnasieskolans och vuxenutbildningens olika yrkesutbildningar. De regionala råden syftar till en ökad samverkan med avnämarna för yrkesutbildning på regional nivå och att därigenom på olika sätt få till stånd en utveckling av yrkesutbildningen i länet.

NÄMNDMÅL:

Utbildningsnämnden ger goda förutsättningar för vårdnadshavares och elevers val av förskola och skola genom neutral och lättillgänglig information om olika alternativ

● Uppfylls helt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
2.2 Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas

◆ Uppfylls delvis

Resultaten i grundskolan har överlag förbättrats under de senaste åren, och resultaten för 2011 visar en fortsatt förbättring, i synnerhet i jämförelse med föregående år, även om inte samtliga årsmål för indikatorer har nåtts. Mest signifikant är ökningen på skolor i socioekonomiskt utsatta områden, skolor som i hög utsträckning varit föremål för riktade insatser såväl vad gäller undervisning, kompetensutveckling av lärare som vad gäller ledarskap och organisation inom ramen för Vision Järva/Söderortsvisionen.

För gymnasieskolan har resultatet jämfört med år 2010 förbättrats avseende de flesta betygsindikatorerna, på koncernnivå. Årsmål för indikatorer har dock inte nåtts i samtliga fall. Går man ned till utfallen på skolnivå ser man dels att det varje år är stora variationer mellan skolorna dels att det under de olika åren skett förändringar i skolornas utfall så att de går upp eller ned i jämförelse med varandra när det gäller grad av måluppfyllelse för olika indikatorer.

Utvecklingsarbete är en långsiktig process men en samlad bedömning efter tre år är att den positiva utvecklingen av elevresultaten, framför allt i årskurs 3 och 9 är en konsekvens av det målmedvetna och strukturerade utvecklingsarbete som bedrivits enligt utvecklingsplanen 2008-2010. Utvecklingsarbetet har fått den stadga som krävs för att ge effekt genom en tydlig fokusering på mål och resultat, gemensamma visioner, strukturerad reflektion, delaktighet samt tydlig ansvarsfördelning mellan olika nivåer som det uttrycks i förvaltningens strategi. Utvärdering av flera av utvecklingsinsatserna redovisas i kommande avsnitt.

Utfallet på kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens indikatorer analyseras och kommenteras i den löpande texten nedan.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel behöriga lärare i grundskolan	83 %		84 %	öka	2011
● Andel elever i skolundersökningen i årskurs 8 som är nöjda med Jag känner mig trygg i skolan	85 %		83 %	83 %	2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel elever i skolundersökningen i årskurs 8 som är nöjda med Jag kan arbeta utan att bli störd	42 %		46 %	46 %	2011
Andel elever i årskurs 9 som uppnått målen i alla ämnen	79 %		78 %	78 %	2011
Andel elever som nått kravnivån på de nationella proven i årskurs 3	79 %		75 %	75 %	2011
Andel elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i år 6			...	öka	2011
Kommentar: Nationella prov i årskurs 6 genomförs fr.o.m. vårterminen läsåret 2011/2012.					
Andel elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i år 9	84 %		90 %	90 %	2011
Andel elever som uppnått LUS-punkt 15 i årskurs 3	75 %		77 %	77 %	2011
Andel elever som är behöriga till gymnasiet	88 %		90 %	90 %	2011
Nöjd elevindex i årskurs 8			60	60	2011
Kommentar: Utfall finns inte klart ännu, tas fram av USK AB/Sweco					
Ogiltig frånvaro i grundskolan	2,5 %		2,9 %	3,3 %	2011
Andel behöriga lärare i gymnasieskolan	83 %		85 %	öka	2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel elever med grundläggande behörighet till högskola och universitet	91 %		94 %	öka	2011
Andel elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i gymnasiet	93 %		96 %	96 %	2011
Andel gymnasieelever med godkänt i alla kurser i slutbetyget vid vårterminens slut (exkl. IV-programmet)	66 %		70 %	70 %	2011
Andel nybörjare i årskurs 1 i oktober år 2007 som fullföljde utbildningen inom 4 år (exkl. IV-programmen) Uppfylls delvis			84 %	84 %	2011
Kommentar: Utfall finns inte klart ännu, tas fram av Skolverket					
Andel nöjda elever i gymnasieundersökningen avseende lugn och arbetsro	50 %		68 %	68 %	2011
Andel nöjda elever i gymnasieundersökningen avseende möjligheten att känna sig trygg i skolan	90 %		97 %	97 %	2011
Nöjd elevindex gymnasieskolan			...	Mäts första gången 2011	2011
Kommentar: Ingen prognos ska lämnas					
Ogiltig frånvaro i gymnasieskolan	7,5 %		5 %	5 %	2011

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
KF:s aktiviteter		Startdatum	Slutdatum	Avvikelse	
En omfattande satsning inom matematik, naturvetenskap och teknik genomförs i grund- och gymnasieskolan		2011-01-01	2014-10-31		
Kommunstyrelsen och utbildningsnämnden ska tillsammans utarbeta en långsiktig plan för hur ökningen av grundskoleelever ska mötas		2011-01-01	2011-12-31		
Lässatsningen fortsätter i år 0-6 i grundskolan		2011-01-01	2014-12-31		
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna genomföra en kartläggning av placerade barns skolsituation		2011-01-01	2011-12-31		
Utbildningsnämnden ska ta fram en strategi för att förbättra kunskapsresultaten i skolor med låga resultat		2011-01-01	2011-12-31		
Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten till en skolakut för akuta placeringar av elever i grundskolan		2011-01-01	2011-12-31		
Erbjuda lärare möjlighet till kompetensutveckling samt skapa nya karriärvägar för lärare genom karriärtjänst och forskning		2011-01-01	2014-12-31		

Resultaten i den kommunala grundskolan

Sammanfattning av resultaten

Sammantaget visar de preliminära resultaten på en övervägande positiv utveckling, trots små variationer nedåt 2010. Årsmålen för de nationella proven i årskurs 3 har nåtts med god marginal medan något återstår till årsmålen för årskurs 9. Meritvärdet för eleverna i årskurs 9 har ökat, andelen elever med godkända betyg i samtliga ämnen har ökat signifikant, liksom resultaten på de nationella proven med ett undantag – matematik i årskurs 9 - och här följer stockholmseleverna

samma trend som i resten av riket. Resultaten har ökat överlag på skolnivå, mest signifikant på skolor i socioekonomiskt utsatta områden, skolor som i hög utsträckning varit föremål för riktade insatser såväl vad gäller undervisning, kompetensutveckling av lärare som vad gäller ledarskap och organisation inom ramen för Vision Järva/Söderortsvisionen.

Den goda resultatutvecklingen, framförallt i de socioekonomiskt utsatta områdena, har sannolikt sin grund i det systematiska förbättringsarbete som riktats mot skolor och lärare de senaste åren. Utvärderingar av flera av dessa utvecklingsinsatser – som tillsammans utgör utvecklingsplanen – redovisas i kommande avsnitt. Förbättringar av kvalitetsarbetet med bättre faktaunderlag, fokus på resultat och dialoger mellan ledning och skolor har troligen också haft en positiv effekt. Förvaltningen har också satsat på rekryteringen och utvecklingen av chefer.

Betyg

De bärande elementen i den strategi för grundskolan som formulerades när ansvaret flyttades från stadsdelsnämnderna till utbildningsnämnden, innebar att professionalisera skolans ledning och rikta utvecklingsinsatser i högre utsträckning. Ett självklart fokus har varit att alla elever ska ges förutsättningar att uppfylla hela sin potential, dvs. att alla elever ska nå målen i samtliga ämnen och att betyget godkänt inte ska vara slutmålet. Skolornas ledningar har under denna period fått ett tydligare ansvar och har mer än tidigare tillgång till instrument för att uppfylla det ansvaret, liksom grundskoleavdelningens ledning har fått bättre förutsättningar att ta ansvar för sin nivå.

Resultaten i grundskolan har överlag förbättrats under de senaste åren, och resultaten för 2011 visar en fortsatt förbättring, i synnerhet i jämförelse med föregående år, även om inte samtliga årsmål för indikatorer har nåtts. Den statistik som ligger till grund för denna analys är inte kvalitetssäkrad varför resultaten måste betraktas som preliminära.

Variationer med några procentenheter från ett år till ett annat är normalt och kommer att uppträda även i framtiden.

För att ge en överblick redovisas nedan resultaten från årskurs 9 för åren 2007-2011 avseende andel behöriga till nationellt program, andel som nått målen i samtliga ämnen och genomsnittligt meritvärde som innefattar alla godkända betygssteg.

Meritvärde, slutbetyg åk 9 och behörighet till nationella program

Tabell 1: Utveckling av slutbetyg och meritvärde under perioden 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Andel behöriga till nationellt program*	87,5	88,1	89,1	87,8	88,1/ 87,9**

Andel som nått målen i samtliga ämnen	74,4	74,7	77,0	75,9	79,4
Genomsnittligt meritvärde åk 9	217,3	221,5	222,9	221,3	223,5

*För åren 2007-2010 gäller den gamla behörigheten till gymnasiet, dvs. godkända betyg i svenska/ svenska som andraspråk, matematik och engelska

** Ny lägsta behörighet till gymnasiets nationella program är godkända i betyg i fem valfria ämnen förutom svenska/ svenska som andraspråk, matematik och engelska.

En klar förbättring kan märkas i andel elever som nått målen i samtliga ämnen – här har andelen ökat med 3,5 procentenheter jämfört med föregående år och det är det högsta resultatet någonsin. Det är värt att notera, att skillnaden mellan elever med den tidigare lägsta behörigheten och den nya lägsta behörigheten är liten. Det genomsnittliga meritvärdet har också ökat till den högsta nivån någonsin.

Det är viktigt att hålla i minnet att det genomsnittliga meritvärdet gäller samtliga betygssteg och inte bara nivån för godkänt vilket de andra båda måtten gör (behörighet och godkänt i alla ämnen). Detta innebär att eleverna i allt högre grad uppfyller sin potential – man nöjer sig inte med godkända betyg. Skolledningarna har haft ett tydligt uppdrag att höja resultaten i samtliga ämnen och inte bara ha huvudsakligt fokus på svenska, matematik och engelska samt på nivån för godkänt, ett uppdrag som nu börjar ge resultat.

De i särklass största ökningarna återfinns i socioekonomiskt utsatta områden där extra satsningar gjorts på att utveckla såväl undervisning som ledning och organisation inom ramen för Vision Järva/Söderortsvisionen. På en skola i Järva har exempelvis andelen elever med fullständiga betyg ökat från 29 till 45 procent och andelen behöriga från 49 till 64 procent.

Trenden är tydligt uppåtående även om resultaten 2010 låg något lägre.

Samma resultat uppdelade på flickor och pojkar

Tabell 2: Gymnasiebehörighet, andel som nått målen i samtliga ämnen och meritvärde uppdelat på flickor och pojkar

	Flickor 2008	Flickor 2009	Flickor 2010	Flickor 2011	Pojkar 2008	Pojkar 2009	Pojkar 2010	Pojkar 2011
Andel behöriga till nationellt program	89 %	89 %	88 %	89 %	89 %	89 %	88 %	88 %
Andel som nått målen i samtliga ämnen	78 %	79 %	78 %	80 %	73 %	75 %	74 %	78 %
Genomsnittligt meritvärde	232	233	233	233	212	214	211	215

Det är pojkarna som står för förbättringen av det genomsnittliga meritvärdet, från 211 poäng för 2010 till 215 poäng 2011, även om flickorna generellt sett har högre betyg. Även ökningen av andelen som nått målen i samliga ämnen är det pojkarna som står för – från 74 procent till 78 procent. Av allt att döma är detta en effekt av ökad medvetenhet om genuskillnader i skolan som ett resultat av jämställdhets-satsningarna och därmed sammanhängande riktade insatser för att höja pojkars resultat. Flickornas meritvärde förbättras inte, däremot är det procentuellt fler flickor som når nivån för godkänt i alla ämnen respektive de behörighetsgivande ämnena.

Andelen behöriga till nationellt program ligger stadigt kring 88-89 procent genom åren och här finns inga skillnader mellan pojkar och flickor. Varje år är det ca 10 procent av eleverna i årskurs 9 som saknar behörighet till gymnasiestudier. För att med riktade insatser minska den siffran är det viktigt att ta reda på vilka elever som ingår i den gruppen och huruvida elevsammansättningen förändrats genom åren. Målsättningen måste vara att dessa elever inte bara ska komma in på ett nationellt program, de måste även ges förutsättningar att fullfölja sin utbildning inom rimlig tid. Elever som med minsta möjliga mån klarar intagningskraven, misslyckas i högre utsträckning på gymnasiet och återfinns ofta i gruppen avhoppare.

Måluppfyllelsen i de praktisk/estetiska ämnena är klart bättre i alla ämnen utom i Idrott och hälsa. Även här kan man anta att de förbättrade resultatet är en följd av det uttalade uppdraget till skolledare att alla ämnen i skolan är viktiga, inte bara svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik.

Nationella prov

Nationella prov utgör centrala indikatorer för bedömning av måluppfyllelse. Det är dock viktigt att komma ihåg att i Stockholm räknas samtliga elever in i statistiken, dvs. även de som inte deltagit i proven. Det gör att stockholmsresultaten generellt ligger på en lägre nivå än Skolverkets officiella statistik. Skolverket räknar enbart med resultaten för de elever som deltar vid proven. I jämförelse med Malmö och Göteborg ligger stockholmsresultaten betydligt högre i årskurs 9.

Nationella prov i årskurs 3

2011 genomfördes de nationella proven för andra gången i årskurs 3 och resultatförbättringen är tydlig i såväl matematik som svenska/svenska som andraspråk. I 2010 års kvalitetsredovisning gjordes en detaljerad redogörelse för samtliga delprov fördelat på kön. Här redovisas endast resultaten på samtliga (sju respektive åtta) delprov och det är då viktigt att notera att den andel elever som klarat samtliga delprov blir betydligt lägre än andelen elever som klarat de enskilda proven eftersom olika elever har klarat olika delprov. Resultaten på de flesta delprov ligger över 90 procentenheter.

Tabell 3: Andel godkända elever i matematik och svenska/ svenska som andraspråk i åk 3, uttryckt i procent för åren 2010 och 2011

	Flickor 2010	Flickor 2011	Pojkar 2010	Pojkar 2011
Matematik	70	77	71	77
Svenska/SAS	82	84	72	76

*Årsmål ur VP 2011: 75 %

Resultaten har förbättrats i båda ämnena men mest i matematik – från 70 procent till 77 procent. I svenska har framför allt pojkarna förbättrat sina resultat. 16 procent av eleverna i årskurs 3 läste svenska som andraspråk och på några skolor läser samtliga elever denna form av svenskämnet. Samma förhållande gäller här, att resultaten på samtliga delprov ligger betydligt lägre än på delproven tagna vart för sig.

De relativt omfattande satsningarna på språkutveckling och utveckling av matematikämnet har i huvudsak riktats mot utveckling av undervisningen och sannolikt är det effekterna av de satsningarna som slår igenom i resultaten på de nationella proven i årskurs 3. Dessa barns skolgång inleddes efter att de nuvarande utvecklingsinsatserna påbörjades 2007/2008.

Nationella prov i årskurs 5

2011 genomfördes inga nationella prov i årskurs 5 eftersom proven kommer att göras i årskurs 6 fr.o.m. 2012.

Nationella prov i årskurs 9

Tabell 4: Andel godkända elever i svenska/ svenska som andraspråk, matematik och engelska i åk 9, uttryckt i procent för åren 2008 till 2011

	2008	2009	2010	2011	Årsmål VP
Svenska/ SAS	83	85	84	88	90
Matematik	76	77	77	74	82
Engelska	86	88	88	89	91

Resultaten i svenska/svenska som andraspråk har förbättrats märkbart, från 84 procent godkända betyg till 88 procent. Matematikresultaten visar dock en klar försämring. Pojkarna visar bättre resultat än flickor i matematik, men sämre i svenska/svenska som andraspråk.

Behov av fördjupad resultatanalys

I verksamhetsberättelsen för 2011 kommer en fördjupad analys att göras inom följande områden:

- Försämrade resultat på de nationella proven i matematik, årskurs 9, framför allt för flickor
- Flickors samlade meritvärde ökar inte

- Elevsammansättning och åtgärder genom åren för de 10 procent av eleverna som saknar behörighet till nationella program, en andel som är konstant.

Resultaten i den kommunala gymnasieskolan

Sammanfattning av resultaten

Under de tre senaste åren är det på koncernnivå små förändringar när det gäller de flesta betygsindikatorerna. Undantaget är betyget i matematik A som sjönk med 5 procentenheter från 89 till 84 procent mellan 2009 och 2010 för att 2011 stiga till 86 procent.

Går man ned till utfallen på skolnivå ser man dels att det varje år är stora variationer mellan skolorna dels att det under de olika åren skett förändringar i skolornas utfall så att de går upp eller ned i jämförelse med varandra när det gäller grad av måluppfyllelse för olika indikatorer.

Socioekonomiska faktorer som föräldrarnas utbildningsnivå, inkomst och andel med utländsk bakgrund skiljer sig åt mellan skolorna och dessa variabler samvarierar. Det finns en stark korrelation mellan dessa faktorer, elevernas betyg från grundskolan och vilka gymnasieskolor och program eleverna antagits till och vilka kunskapsresultaten blir. Sambandet är dock inte entydigt. Det finns skolor som uppnår ett bättre betygsresultat än förväntat utifrån detta samband och det finns skolor som uppnår ett sämre resultat än förväntat. Sambandet är starkare när det gäller betygsresultat än när det gäller elevers uppfattning om bl.a. studiero och lärarnas kommunikation med eleverna. Stadens skolor har således olika förutsättningar för att nå måluppfyllelse när det gäller indikatorer som betygsutfall. Alla skolor har en reell möjlighet, och skyldighet, att bidra till största möjliga kunskapsutveckling för sina elever. När det gäller bl.a. hög trygghet, studiero, låg frånvaro, bra bemötande och kommunikation etc. - förutsättningar som är nödvändiga för en positiv kunskapsutveckling - måste strävan och resultatet vara en hundra procentig måluppfyllelse för alla skolor.

Till skillnad från betygsutfallen på koncernnivå uppvisar indikatorerna för elevundersökningarna även på koncernnivå stora variationer. En viktig förklaring till detta är dels att olika svarsskalor använts; 2009 en tiogradig, 2010 en fyrgradig och 2011 en femgradig, dels att för två av indikatorerna har frågorna inte ställts på samma sätt de olika åren. Indikatorn lugn och arbetsro i skolan ändrades 2010 till arbetsro på lektionerna och indikatorn om hur eleverna är nöjda med hur skolan informerar om vad de ska kunna och hur de ligger till ersattes 2010 med frågan om hur läraren informerar om vad som krävs för de olika betygen och som sedan kompletterades 2011 med frågan om hur lärarna under kursens gång informerar om hur eleverna ligger till. Förändringarna i svarsskalorna och de olika sätten att ställa frågorna medför att det är vanskligt att på koncernnivå uttala sig om reella

förändringar i elevernas uppfattningar mellan de olika undersökningarna. Mot bakgrund av ovanstående behöver dessa indikatorer och årsmålen för dem justeras.

Med hänsyn taget till ovanstående och till de begränsningar i tolkningen av resultaten på koncernnivå detta medför kan man ändå sammanfattningsvis peka på ett antal utvecklingsområden. Variationen mellan skolorna är högre för matematik än för engelska och svenska. Sedan tidigare vet vi även att resultatet på det nationella provet i matematik A i avsevärt högre grad avviker från de betyg eleverna fick på kursen. Detta gäller inte på samma sätt för engelska och svenska. Matematik är ett fortsatt utvecklingsområde. Det gäller även de sammanhängande indikatorerna andelen elever med minst G i alla kurser och andelen med grundläggande högskolebehörighet. Variationerna mellan skolorna är för stora och de med sämre resultat måste finna metoder för en bättre måluppfyllelse.

När det gäller resultaten från gymnasieundersökningen finns det två indikatorer där genomsnittsvärdet för koncernen ligger på endast 50 procent positiva elever. Dels frågan om hur lärarna informerar eleverna under kursens gång om hur de ligger till, dels frågan om det är arbetsro på lektionerna. Skolorna är bättre på att informera eleverna om vad som krävs för de olika betygsstegen än att informera dem om hur de ligger till under kursens gång. Skolorna måste utveckla sitt arbete med s.k. formativ feedback. En del skolor har kommit längre än andra här och deras kunskap och erfarenheter bör andra skolor tillgodogöra sig. Faktorn arbetsro på lektionerna har enligt John Hattie en stor betydelse för elevernas resultat. Ett genomsnittsvärde på 50 procent där över en tredjedel av skolorna ligger under 40 procent är inte acceptabelt. Skolorna bör närmare analysera vad eleverna avser med att det är en bristande arbetsro på lektionerna och utifrån en sådan analys finna metoder för en ökad arbetsro.

Enligt förvaltningens strategier för ledning och styrning av Stockholm stads gymnasieskolor är rektor den viktigaste faktorn i arbetet med att förbättra skornas måluppfyllelse och för att utveckla kvaliteten. Rektor ska vara en nära och närvarande ledare och ska tillsammans med sina medarbetare utveckla undervisningen för bättre lärprocesser och ökad kvalitet för eleverna. Varje dags möte mellan elever och lärare i undervisningen är skolans viktigaste uppdrag. Lärarna ska genom ett systematiskt tillsammansarbete, baserat på forskning och beprövad erfarenhet, möta varje elevs behov, utmana och ha höga förväntningar på alla elever. Kvalitet, måluppfyllelse och kunskapstillväxt ska vara i fokus.

En ny organisation för gymnasieskolan infördes den 1 juni 2011. Den innebär att stadens gymnasieskolor delats in i 10 olika områden vilka vart och ett leds av en gymnasiechef som har en sig underställd administrativ chef. Varje gymnasieområde omfattar två till tre gymnasieskolor där varje skolenhet inom skolorna leds av en rektor vilken är ledare för den pedagogiska verksamheten vid enheten. Förutom de tio områdena finns även Kungliga Svenska Balettskolan omfattande dansartutbildning på både grundskole- och gymnasienivå. Verksamheten leds av en rektor.

Syftet med omorganisationen är att skapa förutsättningar för en mer nära och tydlig ledning av den pedagogiska verksamheten och därigenom uppnå en ökad måluppfyllelse.

Indikatorutfall

Här nedan följer beskrivningar/analyser av de olika indikatorutfallen vad gäller kunskapsresultat, frånvaro och studieavbrott. Utfallen/analysen när de gäller Gymnasieundersökningens indikatorer återfinns nedan under nämndmål 3.

Betyg

Indikator	2009	2010	2011	Årsmål 2011
Andel med Minst G i engelska A i slutbetyget	99	98	99	99
Andel med minst G i matematik A i slutbetyget	98	98	99	99
Andel med minst G i svenska B i slutbetyget	97	97	97	98
Andel med minst G i svenska B 2 i slutbetyget	95	90	95	92
Andel med minst G på nationellt prov i engelska A	96	96	97	98
Andel med minst G på nationellt prov i matematik A	89	84	86	93
Andel med minst G på nationellt prov i svenska B	94	94	95	96
Andel som uppnått kravnivån på nationella proven	92	93	93	96
Andel med minst G i alla kurser i slutbetyget	67	67	66	70
Andel med grundläggande högskolebehörighet	92	91	91	94
Genomsnittlig betygspoäng i slutbetyget	15,1	15,3	15,2	15,5

Av de elever som gick ut läsåret 2010/2011 på nationellt eller specialutformat program fick 4 178 elever slutbetyg (84 procent) och 783 elever samlat betygsdokument.

Engelska A, matematik A och Svenska B

De senaste tre åren har det skett små förändringar på koncernnivå när det gäller andel elever med minst betyget godkänt i sitt slutbetyg i ämnena engelska A, matematik A och svenska B. För engelska A och matematik A uppnåddes årsmålet 99 procent. För svenska B ligger resultatet 2011 en procentenhet under årsmålet på 98 procent.

På skolnivå ligger samma fyra skolor på en nivå ca 5 procentenheter under koncernnivån för alla tre indikatorer. Det är skolor som präglas av låga intagningspoäng och hög andel föräldrar med låg inkomst, låg utbildningsnivå och hög andel föräldrar med utländsk bakgrund. Bilden är dock inte entydig. En skola med liknande förutsättningar som dessa avviker endast negativt från koncernvärdena i ett av de tre ämnena. Vilka faktorer som bidragit till detta bör närmare analyseras.

Indikatorerna mäter andelen elever med minst G i vissa ämnen i slutbetyget. Man kan tolka resultatet som att denna andel är väldigt hög. Det vi inte ser utifrån dessa indikatorer är hur många av alla elever som fick minst G. Andelen med minst G för elever som inte fick slutbetyg är betydligt mindre än för de som fick slutbetyg (78 procent för engelska A, 80 procent för matematik A och 43 procent för svenska B). Totalt fick 95 procent av alla elever minst godkänt i engelska A och matematik A och 86 procent i svenska B.

Ovanstående utfall omfattar elever på nationella eller specialutformade program. Inom det individuella programmet är tre var andelen elever som fick minst G 52 procent för engelska A, 59 procent för matematik A och 26 procent för svenska B.

Nationella prov

De nationella prov som redovisas här genomfördes i årskurs 2 under läsåret 2010/2011. Det är således inte samma elevgrupp som fick slutbetyg samma läsår i motsvarande ämnen. En jämförelse mellan nationella proven läsåret 2010/2011 och de betyg eleverna fick på individnivå kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen för 2011. 2010 var diskrepansen störst när det gäller matematik A där andelen med minst G i detta ämne var betydligt högre än andelen med minst G på det nationella provet.

När det gäller de nationella proven finns det en svagt uppåtgående trend på en procentenhet 2011 för engelska A och svenska B. Årsmålet underskrids dock med en procentenhet för bägge ämnena. När det gäller nationellt prov i matematik A skedde en minskning på fem procentenheter mellan 2009 och 2010 och sedan en ökning på två procentenheter mellan 2010 och 2011. Årsmålet 2011 underskrids med sju procentenheter.

Andel elever som uppnått minst G på de nationella proven (engelska A, matematik A och svenska B) var 93 procent. Samma som 2010 och en procentenhet högre än 2009. I förhållande till årsmålet på 96 procent dock 3 procentenheter lägre.

På skolnivå är variationerna mellan skolorna störst när det gäller det nationella provet i matematik A. Sex skolor ligger under 70 procent med minst godkänt och 10 skolor ligger på eller över 90 procent med minst godkänt. Av de sex skolor som ligger under 70 procent har fyra förbättrat sina resultat jämfört med 2010.

G alla kurser, grundläggande högskolebehörighet och genomsnittlig betygspoäng

Andelen elever med minst G i alla kurser i sitt slutbetyg (66 procent 2011) minskade med en procentenhet jämfört med både 2009 och 2010. I förhållande till årsmålet (70 procent) skiljer fyra procentenheter. På skolnivå är differenserna stora. 11 skolor ligger omkring eller under 50 procent och fyra skolor ligger över åttio procent.

När det gäller kärnämnen är andelen elever med minst G i slutbetyget lägst för religionskunskap och samhällskunskap, bägge 96 procent. Ser man till övriga 854 kurser i gymnasieskolan så hade på 63 under 90 procent av eleverna som fick betyg i kursen godkänt på den. De flesta av dessa kurser hade ett begränsat antal

deltagare. Några kurser med ett större antal deltagare och en andel under nittio procent var spanska, italienska och historia C.

Även när det gäller andel elever med slutbetyg som även har grundläggande högskolebehörighet är variationerna små de senaste tre åren; 92, 91, 91 procent. I förhållande till årsmålet om 94 procent underskreds detta med tre procentenheter. 2010 skärptes reglerna för grundläggande högskolebehörighet genom att minst G i kärnämnen svenska, matematik och engelska krävs.

Även för denna indikator är variationerna mellan skolorna stor. Sex skolor ligger på en grundläggande högskolebehörighet under 80 procent, den som ligger lägst av dessa ligger strax över 60 procent. Sex skolor ligger omkring eller över 95 procent.

Även betygsmedelvärdet för de med slutbetyg ligger stabilt på strax över 15 poäng. Årsmålet underskreds med 0,3 procentenheter. Tre skolor ligger på ett betygsmedelvärde omkring 12 och åtta skolor kring eller över 16.

Frånvaro

Anmälld frånvaro			Ogiltig frånvaro			Total frånvaro		
2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
7,0	6,9	7,3	7,2	7,3	7,5	14,2	14,2	14,7

Den totala frånvaron (14,7 procent) har ökat med 0,5 procentenheter jämfört med både 2009 och 2010. Den anmälda frånvaron (7,3 procent) har ökat med 0,4 procentenheter jämfört med 2010 och den ogiltiga frånvaron (7,5 procent) har ökat med 0,2 procentenheter jämfört med 2010. Årsmålet om högst fem procents ogiltig frånvaro nåddes inte. Om den ökande registrerade frånvaron beror på en faktisk ökande frånvaro eller på att frånvaroregistreringen fungerar bättre ute på skolorna är svårt att bedöma. Intrycket är att rutinerna för och registreringen av frånvaron fungerar bättre vilket kan tyda på att den faktiska frånvaron inte ökat.

På skolnivå visar resultaten från de enskilda skolorna 2011 att den totala frånvaron varierar mellan ca 8 procent upp till ca 28 procent. Den ogiltiga frånvaron varierar mellan ett par procent upp till knappt ca 20 procent. Skolor med hög frånvaro kännetecknas av låga intagningsbetyg och svagare socioekonomiska bakgrundsfaktorer.

Studieavbrott

Studieavbrotten läsåret 2010/2011 uppgår till sammanlagt 1 108 elever. Läsåret 2009/2010 registrerades 788 studieavbrott. 2010/2011 var inte IVIK-gymnasiet med i statistiken. Även om man för en jämförelse tar bort IVIK-gymnasiet har antalet studieavbrott ökat med ca 20 procent i förhållande till läsåret 2009/2010.

I huvudsak korrelerar antalet studieavbrott vid skolorna negativa socioekonomiska bakgrundsfaktorer. Det finns dock undantag från detta samband där skolor vilka ”förväntat” skulle redovisa ett lågt antal avbrott istället redovisar ett jämförelsevis högt antal studieavbrott och vice versa.

De mest frekventa avbrottsorsakerna skolorna anger är inget intresse för programmet, bytt skola/program, trivdes ej eller för hög frånvaro. Sammantaget redovisas drygt 50 procent av avbrottsorsakerna utifrån dessa orsaker. Dessa hänger samman och överlappar varandra, varför det är svårt att analysera i vilken grad avbrotten har sin orsak i faktorer som kan härledas till brister i skolans arbetssätt, bemötande av eleverna etc. eller om eleven bytte program/skola för att den fick chans att komma in på ett högre val som var mer attraktivt för eleven.

PIM

Indikator	Utfall 2010	Utfall 2011	Årsmål 2011
PIM 1	55	69	100
PIM 2	28	38	40
PIM 3	7	12	20

Inget av årsmålen för de olika PIM-nivåerna uppnåddes. I förhållande till utfallet 2010 har dock PIM 1 ökat med 14, PIM 2 med 10 och PIM 3 med 5 procentenheter. Årsmålen behöver ses över inför 2012.

Gy 2011

Fr.o.m. läsåret 2011/2012 studerar eleverna som började gymnasieskolan enligt vad som gäller för den reformerade gymnasieskolan; Gy 2011. Eleverna som började gymnasieskolan innan läsåret 2011/2012 fullföljer sin utbildning enligt Gy 2000. Behörighetskraven till gymnasieskolan har skärpts och programstrukturen är förändrad. För behörighet fordras nu betyg i minst åtta ämnen (däribland svenska, engelska och matematik) när det gäller yrkesprogrammen och 12 ämnen i olika kombinationer för behörighet till de olika högskoleförberedande programmen. Det individuella programmet har ersatts av fem olika introduktionsprogram endast avsedda för elever som är obehöriga till de nationella programmen. De första eleverna går ut den nya gymnasieskolan våren 2014. En ny indikator på målfyllnelse blir då bl.a. i vilken grad eleverna erhållit yrkes- eller högskoleförberedande examen.

Inför införandet av Gy 2011 har ett omfattande förberedelsearbete bedrivits de senaste åren. Det har gällt dimensionering, lokalisering, organisation av de nya gymnasieprogrammen - inte minst introduktionsprogrammen, information/utbildning rörande bl.a. program mål, ämnen och kurser samt en ny betygsskala. Några skolor har arbetat med entreprenöriellt lärande. Implementeringen har organiserats på statlig nivå (Skolverket), förvaltningsnivå och ett omfattande arbete har genom-

förts på skolnivå. Arbetet kommer att fortsätta de närmaste åren, huvudsakligen inriktat på områdes - skolnivå.

Staden har ansökt till Skolverket om deltagande i försöksverksamheten med ett fjärde tekniskt år, ett påbyggnadsår inom teknikprogrammet. Ansökan avser tekniskt program vid Bromma gymnasium. Beslut väntas under hösten.

Slutlig antagning till gymnasieskolan

Vid den slutliga antagningen till gymnasieskolan hade 98 procent av eleverna från årskurs 9 sökt till gymnasieskolan. I slutet av augusti har ca 9 060 personer folkbokförda i Stockholms stad sökt till gymnasieskolan. Det är en minskning med nästan 800 jämfört med samma tid 2010.

Antal sökande från Stockholm som vid skolstart inte var behöriga till det nationella program de sökt i första hand var 350, vilket är samma antal som 2010.

De som sökt till gymnasieskolan 2011 sökte till de nya nationella programmen och med de nya, skärpta behörighetskrav som gäller i den nya gymnasieskolan.

För de sökande (oavsett behörighet och oavsett sökt program) som är folkbokförda i Stockholms stad fördelade sig **förstahandsvalen** i juni resp år på följande sätt.

År	2009	2010	2011
Kommunal skola i Stockholms stad	5109 53,7 %	5060 53,4 %	4374 49,6 %
Annan kommun	1020 10,7 %	1038 11 %	1140 13 %
Fristående gymnasieskola	3379 35,5 %	3376 35,6 %	3301 37,4 %
	9508	9474	8815

För de sökande (oavsett behörighet och oavsett sökt program) som är folkbokförda i Stockholms stad fördelade sig **det slutliga antagningsresultatet** på följande sätt.

År	2009	2010	2011
Kommunal skola i Stockholms stad	4781 55,1 %	4624 53,4 %	4015 48,8 %
Annan kommun	676 7,8 %	697 8 %	913 11,1 %
Fristående gymnasieskola	3223 37,1 %	3350 38,6 %	3299 41,1 %
	8680	8671	8227

Det totala antalet stockholmare som antogs minskade med 444 jämfört med 2010. Andelen som antogs in i den egna kommunen har minskat från drygt 53 procent till knappt 49 procent medan andelen som antogs i annan kommun och till fristående skola ökat.

Av de sökande från Stockholms stad som sökt ett nationellt program i första hand har 79 procent sökt ett högskoleförberedande program (inklusive IB) medan 21 procent valt ett yrkesprogram. År 2010 valde 70,5 procent av stockholmarna ett högskoleförberedande program (NV, SP, TE, ES, IB) i första hand.

Ca 5 660 elever var antagna till någon av stadens skolor vid den slutliga antagningen i juni (samtliga program), en minskning med ca 275 elever jämfört med samma tid 2010.

Av samtliga stockholmare som antogs slutligt (oavsett huvudman) blev 68,6 procent antagna på sitt förstahandsval (såväl program och inriktning som skola), vilket är oförändrat jämfört med 2010.

Antalet lediga platser på nationella program i Stockholms stads kommunala skolor efter den slutliga antagningen var ca 500 vilket är en ökning med ca 50 jämfört med 2010.

Lärlingsutbildning

Under vårterminen 2011 deltog 144 elever i gymnasial lärlingsutbildning. De yrkesprogram som är berörda är hantverksprogrammet, livsmedelsprogrammet, Handels- och administrationsprogrammet, fordonsprogrammet, elprogrammet, och barn- och fritidsprogrammet.

Resultat av utvecklingsinsatser

Förutsättningar och strategier

När utbildningsnämnden övertog ansvaret för grundskolan formulerades en strategi för att säkerställa likvärdighet, tydlig ansvarsfördelning och en god resultatutveckling. Redan från start vidtog ett arbete med återkommande dialoger med skolornas ledningsgrupper utifrån resultat. Nya verktyg för att följa skolorna har också bidragit till den positiva utvecklingen under perioden, liksom höga förväntningar och en tydlig kommunikation kring prioriteringar.

Under åren 2007-2010 har förvaltningen haft ett tydligt resultatfokus och arbetat målmedvetet med att skapa system för dialog och spridning av goda exempel. Resultatdialogerna med skolledningarna har givit redskap för såväl analys som riktade satsningar på skolnivå, framför allt i form av kompetenshöjande insatser för lärare i syfte att förbättra undervisningen. Skolledare har nu i högre utsträckning tillgång till analysinstrument vilket möjliggör en mer avancerad verksamhetsuppföljning på detaljnivå. Under våren 2011 har ett sådant analysinstrument för resultatuppföljning inom en skola utvecklats inom grundskolan. Det bygger på lärarnas bedömning av elevers kunskapsutveckling i de skriftliga omdömena i samtliga årskurser. Skolledare har också givits rikliga möjligheter till annan kompetensutveckling och det har funnits en medveten strävan att hitta rätt ledare till rätt skola.

Från 2010 har insatserna riktats i högre omfattning till de skolor där behoven bedömts vara störst, dvs. till skolor med hög andel elever som inte når målen.

2008 formulerades en treårig utvecklingsplan som ett sätt att ge en helhetsbild och ett samlat grepp genom att tydliggöra inom vilka områden insatser skulle göras. Härigenom kunde även viktiga synergieffekter nås. Finansieringen av insatserna har även innefattat nationella medel.

Insatser och effekter

Efter tre år märks en tydligt positiv trend i elevers måluppfyllelse och uppföljningar av framför allt insatser inom språkutveckling visar att dessa haft effekt. För de yngre eleverna gäller detta även matematik. Det är dock oftast inte möjligt att dra en tydlig gräns mellan vad som är projekt, projektliknande arbetssätt och vad som är ordinarie utvecklingsarbete. Ett projekt är i regel en delmängd av de utvecklingsprocesser som alltid är igång och därmed är det inte möjligt att avgöra huruvida en specifik, projektorienterad insats lett till ett specifikt resultat eller huruvida en annan insats lett till ett annat resultat. Utvecklingsprocesser kan även få extra skjuts genom punktinsatser i form av avgränsade projekt men att i efterhand avgöra vilken del i utvecklingsprocessen som ledde till ett specifikt resultat är ofta inte möjligt. Många av utvecklingsinsatserna är dessutom kopplade till varandra och ömsesidigt förstärkande vilket ytterligare försvårar en analys.

Helheten och riktningen är dock givna – att genom kompetenshöjning av lärare och skolledare förbättra undervisningen och ledningen i syfte att öka elevers måluppfyllelse samt att säkerställa att skolan vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Resultat kan beskrivas i termer av kvantitet, exempelvis hur många lärare som deltagit i olika insatser, men sådana mått säger mycket lite om insatsernas effekter och kommer därför inte att redovisas här. De effekter som är tydligt mätbara, är ökad måluppfyllelse i elevresultat och här kan vi se en tydlig förbättring. Att härleda i detalj vilka insatser som lett till vilka effekter är inte möjligt, däremot finns det goda skäl att anta att de förbättrade resultaten inte kommit av sig själva, utan är effekter av de målmedvetna satsningar som gjorts sedan 2008.

Utvecklingsinsatserna som beskrivs i utvecklingsplanen är av olika karaktär. Här begränsas framställningen till utvecklingsinsatser som haft elevers ökade måluppfyllelse som direkt syfte. De delar som rör exempelvis sjukfrånvaro, partssamarbete, information och marknadsföring, internationalisering etc. behandlas följaktligen inte. En stor del av insatserna handlar om att höja kompetensen hos framför allt lärare inom olika områden eftersom samstämmig forskning visar att lärarnas kvalitet är den mest avgörande faktorn för att elever ska lyckas förverkliga sin potential.

Flera insatser har syftat till att utveckla undervisningen i matematik, svenska/svenska som andraspråk och NO/teknik. Insatser som främjar ett språkutvecklande arbetssätt i alla ämnen har också varit omfattande. Här visar analyser att skolor som i hög utsträckning deltagit i de erbjudna insatserna, visar en positiv utveckling såväl när det gäller elevers resultat som upplevd nytta från lärarnas sida. Det finns alltså ett klart samband mellan insats och förbättrade resultat på skolenivå och det är sannolikt ett kausalt samband.

Flera insatser har riktats mot förbättringar för elever i behov av särskilt stöd. Det gäller både undervisning, skolans arbetsorganisation och rutiner vid utredningar. Även på detta område visa uppföljning och observationer på kvalitetshöjningar, även om mycket arbete återstår.

Skolans verksamheter måste i högre utsträckning vara evidensbaserade. Man måste veta att det man gör, metoderna man använder, sätten man undervisar på, har avsedd effekt. Därför finns det en rad insatser som syftar till att i högre utsträckning säkerställa att skolans arbetssätt vilar på vetenskaplig grund. Flera insatser inom FoU-programmet har som mål att öka lärares och skolledares forskningskompetens. Skolledare har beretts möjligheter att ta en mastersexamen och ett stort antal lärare har eller kommer att få licentiatexamen eller magisterexamen och har därmed goda förutsättningar att leda kollegiala samtal i syfte att utveckla undervisningen. Andra sådana insatser som genomförts är forskningscirklar och ämnesdidaktiska nätverk för lärare, som ger struktur och vetenskaplig bas till lärares diskussion och reflektion utifrån den egna praktiken.

Lärare har via e-post tillgång till aktuell forskning och aktiviteter som seminarier och föreläsningar inom valda områden och kontaktytorna mellan forskarvärlden och skolan har blivit bredare. Alla dessa insatser bidrar till ökad reflektion över det som faktiskt händer i klassrummen utifrån aktuell forskning och till diskussioner om mål och medel i undervisningen. Med stöd av medarbetarenkäten kan förvaltningen dra slutsatsen att medvetenheten om att forskningsanknyta undervisningen är hög.

Inom ramen för chefsprogrammet har en rad insatser gjorts under perioden – rektorer har fått omformulerade uppdrag med tydligare ansvar för resultat och resultatuppföljning som det uttrycks i de resultatdialoger vars form utvecklats successivt, men de har samtidigt fått betydligt större förutsättningar att uppfylla ansvaret genom kompetensutveckling inom flera områden och tillgång till bättre analys- och uppföljningsverktyg.

Som en direkt följd av denna satsning på skolledare har skolornas kvalitetsarbete förbättrats så att många skolor idag visar en tydlig koppling mellan arbetsplan och kvalitetsredovisning i resultatdialogerna. Fler skolledare har utvecklat analyskompetens för att i högre utsträckning kunna följa sin skolas processer och vidta rätt åtgärd på mikronivå (klass, ämne, lärare). Det arbetet har i hög grad under-

lättats av olika stöd, t.ex. Motion chart, en modifierad form av Gap Minder, ett verktyg som visualiserar förändringar för ökad tydlighet.

Inom området omdömen, betyg och bedömning har en rad insatser lett till en högre medvetenhet hos lärarna vad som ska bedömas och hur, samt hur en framåtsyftande bedömning och diskussioner kring detta utvecklar undervisningen. Exempelvis finns idag i Stockholm Skolwebb möjlighet att dokumentera elevernas kunskapsutveckling genom omdömen, resultat, individuella utvecklingsplaner och lokal pedagogisk planering, allt i relation till kunskapskraven. Skolwebben som pedagogiskt verktyg tydliggör och förenklar lärares arbete med formativ bedömning och didaktisk utveckling och är följaktligen inte längre enbart ett administrativt verktyg.

Under våren genomfördes förvaltningens årliga undersökning av sambandet mellan elevers meritvärde i årskurs 9 vårterminen 2007 och deras slutbetyg i gymnasiet läsåret 2009/10. Årets resultat visar jämfört med tidigare år på en mindre avvikelse från förväntat värde såväl inom den kommunala grundskolan som inom gymnasieskolan, vilket kan tyda på en utveckling mot mer likvärdig betygsättning i stadens skolor. En jämförelse mellan resultaten på nationella ämnesproven och slutbetygen i årskurs 9 vårterminen 2010 visar inga skillnader jämfört med tidigare år. Motsvarande jämförelse för läsåret 2010/2011 finns ännu inte tillgänglig.

Webbplatsen Pedagog Stockholm är ett centralt utvecklingsstöd för alla lärare genom att tillhandahålla en digital mötesplats och genom att synliggöra och sprida information om utvecklingsinsatser och goda exempel i form av t.ex. inspirationsplatser, lärares praktiska arbete med didaktisk ämnesutveckling etc. Pedagog Stockholm har ett multimedialt fokus med många filmade inslag och är också en social mötesplats på nätet med länkar till andra sociala medier. Här finns även Kunskapsbanken, en databas för olika slags texter kring skolutveckling. Lärare erbjuds också stöd för att på ett strukturerat vis beskriva sitt utvecklingsarbete och få det publicerat i olika medier för att inspirera andra och för att lyfta fram den egna skolans arbete. Webbplatsen www.pedagogstockholm.se har ökat sina dagliga unika besökare med 100 procent mellan augusti 2010 till augusti 2011. Idag besöker ca 1 000 personer sajten varje vardag. I snitt läser varje besökare 3,5 sidor och stannar 3 minuter på webbplatsen.

Lärare med forskningskompetens har haft uppdrag på central förvaltning i olika utvecklingsinsatser. Detta har också varit en del i strategin att skapa karriärvägar för lärare. Försök med portfolio och meriteringssystem för att synliggöra lärares kompetenser har också gjorts för att lägga grunden till ett system för kompetensförsörjning och ytterligare professionalisering av läraryrket.

Inom IT-området har alltfler lärare ökat sin kompetens i IT som pedagogiskt verktyg, framför allt genom den nationella PIM-satsningen (praktisk IT- och

mediekompetens). Fler lärare använder plattformarna Skolwebb och Fronter, inte bara för administration av frånvaro etc., utan även som pedagogiska verktyg. En satsning på en plattform för digitala läresurser ger ytterligare stöd åt denna utveckling som kan möjliggöra ökad individualisering och anpassning till olika lärstilar. Förvaltningens inspektörer bedömer att IT används mer och mer i undervisningen över tid.

Skolor i socioekonomiskt utsatta områden har varit föremål för riktade insatser inom ramen för Vision Järva/Söderortsvisionen i syfte att öka måluppfyllelsen, insatser som tydligt givit resultat i elevers ökade måluppfyllelse, framför allt under det senaste året.

Idag sker utvecklingsarbetet i mångt och mycket inom ramen för implementeringen av Skola 2011 och Gy 2011, och processen tydliggör kopplingen mellan de nationella målen, undervisningens innehåll och bedömningen av elevernas lärande/kunnande.

Sammanfattande bedömning av utvecklingsinsatsernas resultat och effekter
Utvecklingsarbete är en långsiktig process som kräver tid för att ge tydliga effekter, men en samlad bedömning efter tre år är att den positiva utvecklingen av elevresultaten, framför allt i årskurs 3 och 9 är en konsekvens av det målmedvetna och strukturerade utvecklingsarbete som bedrivits enligt utvecklingsplanen 2008-2010. Resultaten är märkbart högre, framför allt i socioekonomiskt utsatta områden där satsningarna varit mest omfattande.

Skolledare vittnar idag om en ökad medvetenhet om målen i styrdokumentet och har därmed kunnat agera mer långsiktigt och strategiskt. De upplever även en tydligare gemensam målbild och en helhet i de centrala utvecklingsinsatser som genomförts och man har utvecklat ett gemensamt, professionellt språk.

Resursfördelningssystemen har under perioden kontinuerligt förfinats för att i högre grad riktas mot elevens behov och för att lika villkor ska gälla, oavsett vilken skola eleverna går i.

Utvecklingsarbetet har fått den stadga som krävs för att ge effekt genom en tydlig fokusering på mål och resultat, gemensamma visioner, strukturerad reflektion, delaktighet samt tydlig ansvarsfördelning mellan olika nivåer som det uttrycks i förvaltningens strategi.

NÄMNDMÅL:

1. Skolan ska ge samtliga elever förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt utifrån läroplansmålen

2. Skolan ska verka för att elever och vårdnadshavare uppfattar att den valda skolan är den bästa

♦ Uppfylls delvis

Utfallet kommenteras i avsnittet ovan.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel elever i gymnasie- ● skolan med godkänt i engelska A i slutbetyget	99 %		99 %	2011
Andel elever i gymnasie- ● skolan med godkänt i matematik A i slutbetyget	99 %		99 %	2011
Andel elever i gymnasie- ♦ skolan med godkänt i svenska B i slutbetyget	97 %		98 %	2011
Andel elever i gymnasie- ● skolan med godkänt i svenska som andraspråk B i slutbetyget	95 %		92 %	2011
Andel elever i gymnasie- ♦ skolan som uppnått kravnivån på nationella provet i engelska A	97 %		98 %	2011
Andel elever i gymnasie- ♦ skolan som uppnått kravnivån på nationella provet i matematik A	86 %		93 %	2011
Andel elever i gymnasie- ♦ skolan som uppnått kravnivån på nationella provet i svenska B	95 %		96 %	2011
Andel elever som börjar ● naturvetenskapligt program	29 %		22 %	2011

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel elever som enligt skolundersökningen ● anser - Jag kan rekommendera min skola (åk 5)	75 %		75 %	2011
Andel elever som enligt skolundersökningen anser ♦ - Jag kan rekommendera min skola (åk 8)	58 %		65 %	2011
Kommentar: Årsmålet nåddes inte och resultatet kommer att kommuniceras och diskuteras på koncernnivå men också på skolnivå.				
Andel elever som klarat samtliga delprov på det □ nationella provet i engelska i år 5			83 %	2011
Kommentar: Genomfördes ej detta läsår eftersom mätpunkten från och med läsåret 2011/2012 flyttas till årskurs 6.				
Andel elever som klarat samtliga delprov på det □ nationella provet i matematik i år 5			81 %	2011
Kommentar: Genomfördes ej detta läsår eftersom mätpunkten från och med läsåret 2011/2012 flyttas till årskurs 6.				
Andel elever som klarat samtliga delprov på det □ nationella provet i svenska i år 5			75 %	2011
Kommentar: Genomfördes ej detta läsår eftersom mätpunkten från och med läsåret 2011/2012 flyttas till årskurs 6.				
Andel elever som klarat samtliga delprov på det ● nationella provet i matematik i årskurs 3	77 %		75 %	2011

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel elever som klarat samtliga delprov på det nationella provet i svenska i årskurs 3 ●	80 %		78 %	2011
Andel elever som uppnått kravnivån i det nationella provet i engelska i år 9 ◆	89 %		91 %	2011
Kommentar: Resultatet har ökat med en procentenhet sedan förra året. Årsmålet nåddes ej.				
Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i år 9 ◆	74 %		82 %	2011
Kommentar: Resultatet sjönk förra året och har sjunkit ytterligare tre procentenheter detta läsår.				
Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska i år 9 ◆	88 %		90 %	2011
Kommentar: En markant ökning sedan förra året men trots detta nåddes inte årsmålet.				
Andel lärare i gymnasieskolan som uppnått nivå 1 i PIM ■	69 %		100 %	2011
Andel lärare i gymnasieskolan som uppnått nivå 2 i PIM ◆	38 %		40 %	2011
Andel lärare i gymnasieskolan som uppnått nivå 3 i PIM ■	12 %		20 %	2011

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel vårdnadshavare som enligt skolundersökningen ■ anser - Jag kan rekommendera min/mit barns skola (grundsärskolan)	70 %		90 %	2011
Kommentar: En analys av resultatet kommer att genomföras.				
Andel vårdnadshavare som enligt skolundersökningen anser ♦ - Jag kan rekommendera mitt barns fritidshem (åk 2)	71 %		80 %	2011
Kommentar: Resultatet kommer att diskuteras och analyseras på koncernnivå och skolnivå.				
Andel vårdnadshavare som enligt skolundersökningen ● anser - Jag kan rekommendera mitt barns skola (F-klass)	82 %		80 %	2011
Andel vårdnadshavare som enligt skolundersökningen anser ♦ - Jag kan rekommendera mitt barns skola (åk 2)	78 %		80 %	2011
Genomsnittlig betygspoäng för elever med slutbetyg (ej IV)	15,2 Poäng		15,5 Poäng	2011
♦ Meritvärde i årskurs 9	224 Poäng		225 Poäng	2011
Kommentar: Resultatet ökade med nästan fyra procentenheter sedan förra året men årsmålet nåddes ej.				

NÄMNDMÅL:
3. Samtliga elever möter dagligen en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel elever som enligt skolundersökningen F-klass ◆ är nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	83 %		90 %	2011
Andel elever som enligt skolundersökningen F-klass ◆ är nöjda med - Jag kan arbeta utan att bli störd	60 %		70 %	2011
Andel elever som enligt skolundersökningen åk 2 är ◆ nöjda med - Jag kan arbeta utan att bli störd	50 %		60 %	2011
Andel elever som enligt skolundersökningen åk 2 är ◆ nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	84 %		85 %	2011
Andel elever som enligt skolundersökningen åk 5 är ◆ nöjda med Jag kan arbeta utan att bli störd	54 %		60 %	2011
Andel elever som enligt skolundersökningen åk 5 är ◆ nöjda med Jag känner mig trygg i skolan,	88 %		89 %	2011

Målet för Stockholm stads skolor är att alla elever ska omfattas av en god fysisk och psykosocial miljö.

Grundskola

Utbildningsförvaltningen konstaterar att utvecklingen av normer och värden i stadens kommunala grundskolor går åt rätt håll. Resultaten visar att de genomförda och pågående satsningarna från utbildningsförvaltningen för att skapa en

trygg skola på ett positivt sätt stimulerar skolornas lokala arbete. Exempel på detta är de gemensamma riktlinjerna för trygghet och studiero, inspirations- och stödmaterial på Pedagog Stockholm samt kompetensutveckling av personal för att stärka den lokala kompetensen för att förbättra arbetet i stadens skolor kring diskriminering och kränkande behandling.

Resultaten från årets brukarundersökning visar en fortsatt försiktig positiv trend gällande elevers upplevelse av en lugn och trygg skolmiljö. Förra årets resultat visade en signifikant ökning och denna nivå har bibehållits. En del av förra årets ökning kan eventuellt härledas till ändrade mätpunkter *från* förskoleklass, åk 3, 6 och 9 *till* förskoleklass, åk 2, 5 och 8. Det är dock fortsatt cirka 15 % av eleverna som inte känner sig helt trygga i skolan.

Brukarundersökningen 2011 i sin helhet ger uttryck för att andelen elever som är relativt nöjda har ökat medan andelen som är helt nöjda har minskat. Beror detta på att årets respondenter är extra kritiska, eller var andelen femmor (högsta nivån) föregående år ovanligt hög? Eller har det hänt något ute på skolorna som gör att det finns anledning att vara mindre nöjd är tidigare? Analysarbetet ska fortsätta på skolnivå.

Även årets Elevhälsorapport framhåller att de flesta elever i de kommunala grundskolorna både trivs och känner sig trygga i skolan. Det är dock inte helt klart om det är en skoltrivsel relaterad till arbetet under lektionerna eleverna anser när de besvarar enkäter om hur de trivs i skolan. Deras svar kanske mer speglar hur de trivs med sina kompisar på rasten eftersom många elever, enligt enkäten, inte upplever arbetsro på lektionerna. Denna upplevelse illustrerar att elevers skoltrivsel inte helt hänger ihop med hur de upplever situationen i klassrummet under lektionerna.

Utifrån det sätt vi mäter upplevelsen av nöjdhet är siffrorna gällande hur eleverna uppfattar möjligheten att arbeta utan att bli störd alldeles för låg. Eleverna eller deras vårdnadshavare skattar detta i en skala från 1-5 i stadens brukarundersökning, där resultaten 4 och 5 tolkas som goda eller mycket goda. Just denna frågeställning har en väldigt stor andel som svarar 3.

Detta kan tyda på att många elever tycker att det fungerar relativt väl under lektionerna men att det finns tillfällen under skoldagen när de inte upplever tillräcklig arbetsro. Det finns anledning att fördjupa analysen av vad detta svar betyder för upplevelsen av en god lärmiljö.

Indikator - "Jag kan arbeta utan att bli störd"

	Andel 4-5	Andel 3-4-5
Åk 2	52 %	80 %
Åk 5	54 %	85 %
Åk 8	42 %	76 %

Ett område i fokus för stadens skolinspektörer under läsåret 2010/2011 har varit vilka effekter skolornas arbete mot alla former av kränkande behandling har. Enligt skolinspektörerna arbetar skolorna mycket med värdegrundsfrågor och detta har hög prioritet inom skolans alla verksamheter och insikten om att alla lika värde är väl förankrat. Planerna för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling har blivit bättre enligt våra skolinspektörer men bör fortsätta utvecklas. Skolorna har inte i tillräckligt hög grad tydliggjort skillnaden mellan det främjande och förebyggande arbetet i sina planer och de saknar ofta utvärderingsbara konkreta mål för skolans arbete.

Sammanfattningsvis har elevernas känsla för trygghet och trivsel ökat mellan läsåren 2009/2010 och 2010/2011 i samtliga genomförda enkäter. Elevernas svar på frågor om stämningen i klassen och om hur de upplever arbetsron visar dock på ett missnöje som kan tyda på att undervisningssituationen och klimatet i klassen inte gynnar lärandet för alla. Den trivsel och trygghet i skolan som eleverna uppger har ökat är inte liktydigt med en god lärandesituation för alla elever. Skolinspektörerna påtalar dock i sin rapport att det i de flesta klasser är en god arbetsmiljö men att det finns alltför många klasser där arbetsron och ordningen inte alltid är tillfredsställande, men att det är sällan som en hel skola har ordningsproblem. Utmaningen framöver är att i det lokala kvalitetsarbetet ta reda på vad som behöver göras för att elever ska uppleva undervisningssituationen mer positivt så att en god lärandemiljö upprättas.

Gymnasieskolan

Både frågeformuleringarna i elevundersökningarna och svarsskalorna har under de tre senaste åren ändrats varför det inte går att uttala sig om de förändringar som skett i elevernas uppfattningar under denna period. Förändringarna i frågeformuleringar och svarsskalor påverkar även möjligheterna att nå årsmålen 2011 då dessa är satta under andra förutsättningar än de som nu råder.

Indikator	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Årsmål 2011
Andel elever som är nöjda med hur deras skola informerar om vad man ska kunna och hur man ligger till.	77			79
Mina lärare har informerat mig om vad som krävs för att uppnå de olika betygen.		78	67	
Mina lärare informerar mig under kursens gång om hur jag ligger till.			50	
Andel nöjda elever i gymnasieundersökningen avseende lugn och arbetsro.	54			68
Det är arbetsro på lektionerna.		67	50	
Jag känner mig trygg på min skola.	84	96	90	97

Frågan om andel nöjda elever i gymnasieundersökningen avseende lugn och arbetsro i skolan ställs fr.o.m. 2010 som om det är arbetsro på lektionerna. Utfallet 2010 blev 67 procent och 2011 50 procent. Även här är det sannolikt att en del av förklaringen till det sämre utfallet 2011 beror på att en annan svarsskala använts. Differenserna mellan skolorna är mycket stora från under 20 procent till nästen 90 procent. Hälften av skolorna ligger under eller strax över 50 procent nöjda elever med arbetsron på lektionerna. Det är en alldeles för låg nivå. Lugn och arbetsro på lektionerna är fortsatt ett viktigt utvecklingsområde för många skolor.

För indikatorn om trygghet i skolan har frågeformuleringen inte ändrats de tre senaste åren. Utfallet blev 90 procent för 2011, en försämring med sex procentenheter jämfört med 2010 och en förbättring med 6 procentenheter jämfört med 2009. Årsmålet 2011 var 97 procent. Det är svårt att uttala sig om den faktiska förändringen med hänsyn till det tidigare anförda resonemanget om de olika svarsskalor som använts de tre senaste åren vilket gör jämförelser vanskliga. De flesta skolor erhöll ett lägre värde 2011 än 2010 men sex skolor erhöll, trots den förändrade skalan, ett högre värde. Ett värde som sannolikt varit ännu högre med den skala som användes 2010. Man kan för 2011 konstatera att åtta skolor ligger under eller strax över 80 procent av eleverna som känner sig trygga i skolan, d.v.s. 20 procent av eleverna vid dessa skolor känner inte den trygghet i skolan som de borde.

NÄMNDMÅL:
4. Samtliga elever ska ha ett reellt inflytande över, ansvar för och förståelse för sitt eget lärande

◆ Uppfylls delvis

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel elever som enligt skolundersökningen åk 5 är nöjda med Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena	81 %		82 %	2011
Andel elever som enligt skolundersökningen åk 8 är nöjda med Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena	67 %		67 %	2011
Andel elever som är nöjda med hur deras skola informerar om vad man ska kunna och hur man ligger till, enligt gymnasieundersökningen år 2			79 %	2011
Kommentar: Utfall kan inte anges, se kommentar nedan				
Andel vårdnadshavare som enligt skolundersökningen F-klass är nöjda med – Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	77 %		80 %	2011

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel vårdnadshavare som enligt skolundersökningen i ♦ fritidshem är nöjda med – det inflytande mitt barn har över fritidshemmets aktiviteter	62 %		75 %	2011
Andel vårdnadshavare som enligt skolundersökningen åk 2 ● är nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas	81 %		80 %	2011

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig, ska omfatta alla elever. Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de, med stigande ålder, får ta ett allt större ansvar för det egna arbetet.

Grundskola

Elevernas upplevelse kring delaktighet och kunskap om vilka mål de ska nå är oförändrade på en relativt hög nivå enligt årets brukarundersökning. Det var förra året en signifikant ökning noterades.

Under de senaste åren har ett omfattande arbete bedrivits för att digitalisera all elevdokumentation. Detta sätt att dokumentera skapar bättre förutsättningar för elever och deras vårdnadshavare att följa elevens kunskapsutveckling över tid och därigenom också bättre förutsättningar för eleven att kunna ta ansvar för sitt eget lärande.

Arbetet med dokumentation av elevers kunskapsutveckling har under de senaste åren varit en integrerad del i utvecklingen av undervisnings- och bedömningsprocessen där syftet har varit och är att få till stånd en tydlig och synlig koppling mellan de nationella målen, undervisningens innehåll och bedömningen av elevers lärande/kunnande. Ett av fokusområdena i detta arbete är att elever i förväg ska känna till vilka mål/kunskapskrav de arbetar mot, hur undervisningen ska se ut för att möjliggöra att de når målen/kunskapskraven samt att de ska veta vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Detta är en förutsättning för att elever ska kunna ta ansvar för sitt eget lärande. En vidareutveckling av detta pågår för att elever och föräldrar på ett ännu tydligare och bättre sätt ska kunna följa elevens kunskapsutveckling.

Gymnasieskola

Frågan om andel elever som är nöjda med hur skolan informerar om vad man ska kunna och hur man ligger till är fr.o.m. 2011 uppdelade i två frågor; dels lärarnas information om vad som krävs för de olika betygsstegen, dels hur man faktiskt ligger till när det gäller betyget. Utfallet 2011 blev 67 respektive 50 procent positiva svar. Enligt elevernas uppfattning är lärarna alltså bättre på att informera om vad som krävs för de olika betygen än att under kursens gång informera hur eleverna ligger till. År 2010 ansåg 78 procent att de fick information om vad som krävs för de olika betygsstegen, 2011 har denna siffra sjunkit till 67 procent.

Sannolikt beror det sämre värdet till stor del på att 2011 användes en femgradig svarsskala med möjlighet att lägga sig på svarsalternativ tre, ett ”neutralt” värde. Denna möjlighet fanns inte 2010 med en fyrgradig svarsskala där man ”tvingades” lägga sig på ett positivt eller ett negativt värde. Differensen mellan skolorna 2011 är större för indikatorn lärarna informerar eleverna under kursens gång om hur de ligger till än för indikatorn rörande information om vad som krävs för de olika betygsstegen. Över hälften av skolorna ligger under eller strax över 50 procent på den förstnämnda indikatorn, ett klart utvecklingsområde.

NÄMNDMÅL:

5. Samarbetet mellan socialtjänst, förskola, skola, polis och föräldrar stärks

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:

6. Samverkan med andra aktörer ska öka såväl inom närområdet som internationellt

● Uppfylls helt

En inventering av gymnasieskolornas befintliga omvärldskontakter pågår. Syftet är att få en uppdaterad bild av samarbeten/samverkan med olika intressenter/av-nämmare både i Sverige och internationellt med arbetslivet, högskolor/universitet/yrkeshögskolor, mellan gymnasieskolor etc. Syftet med inventeringen är att utifrån denna underlätta, samordna och utveckla skolornas omvärldskontakter. Ett samarbete har inletts med StAF (Stockholm Akademiska Forum) för att i ett första skede utöka och fördjupa våra gymnasieskolors samverkan med universitet och högskolor inom det naturvetenskapliga området. Specifikt inventeras även de lokala programråden för yrkesprogrammen med anledning av att råden blivit obligatoriska genom Gy 2011.

Internationellt samarbete med olika partners med syfte att utveckla skolverksamheten pågår med bl.a. Kina/Indien, New York, Nottingham, Leeds/Helsingfors, Seoul, Ottawa, Düsseldorf och Boston. Samarbetsområden är bl.a. globalisering, näringslivssamarbete, undervisning, ledarskap, matematik, entreprenörskap och IKT.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Externa myndighetsmedel för ☐ internationalisering uttryckt i kronor per elev ☒ Uppfylls helt			30 kr/elev	2011

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

◆ Uppfylls delvis

Utbildningsnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att arbeta strategiskt med bland annat chefsförsörjning, chefs- och medarbetarutveckling samt karriärtjänster.

Förvaltningens prognos pekar på att årsmålet för sjukfrånvaro inte helt uppnås. Kartläggning av skolor med särskilt höga kostnader för korttidssjukfrånvaro genomförs tillsammans med respektive skolläddning. Arbetet ska leda fram till en handlingsplan med åtgärder på både organisations-, grupp- och individnivå. Förvaltningens arbete med målet att halvera antalet långtidssjukskrivna fortsätter.

Utbildningar genomförs fortlöpande i rehabiliteringsarbete och stöd och inspiration ges till chefer och medarbetare i det hälsofrämjande arbetet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nöjd medarbetar- ☐ index (NMI) ☒ Uppfylls helt			63	63	2011

Sjukfrånvaro ☐ ◆ Uppfylls delvis			4,4 %	4,8 %	2011
--	--	--	-------	-------	------

Kommentar: Utfall till och med juli 2011 uppgår till 4,62 procent.

NÄMNDMÅL:

Utbildningsförvaltningen ska vara en modern arbetsgivare och dess verksamheter ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

◆ Uppfylls delvis

Medarbetarindex

Stadens medarbetarenkät genomförs under en sexveckorsperiod under hösten och riktar sig till samtliga anställda vilket gör den till en totalundersökning. Enkäten distribueras via intranätet och besvaras samma väg. För att nå en god svarsfrekvens kommer information att lämnas på olika sätt så att samtliga anställda görs medvetna om vikten av att besvara enkäten.

I allt väsentlig överensstämmer frågorna med de 2008 och 2009 vilket gör att resultaten kan jämföras över tid.

Målet för utbildningsförvaltningen är att NMI (nöjd medarbetar index) ska öka från nuvarande 60 till 63.

Chefprogrammet

Förvaltningen har ett väl inarbetat system för chefsförsörjning där chefer kan anmäla medarbetare till gruppledar- och rekryteringsutbildningar som vänder sig till ledare i skolan som vill förbereda sig för att ta ytterligare steg för att bli skolledare. Syftet med dessa utbildningar är att särskilt stimulera medarbetare att anta chefs- eller ledaruppdrag. Erfarenheten visar att många deltagare från dessa utbildningar går vidare till chefsuppdrag.

Mer än 80 medarbetare deltar i den statliga befattningsutbildningen för rektorer. Utbildningsförvaltningen erbjuder även biträdande rektorer att delta som därigenom blir väl förberedda för att klara ett rektorsuppdrag.

Hittills under året har enheten varit delaktig i rekrytering av fyra rektorer och ett tiotal biträdande rektorer på grundskolan. I samband med omorganisation av gymnasieavdelningen har enheten varit delaktig i bemanning och rekrytering av 10 gymnasiechefer, 56 rektorer och 10 administrativa chefer. Två enhetschefer inom central förvaltning har rekryterats. Pågående är fyra rektorer till grundskolan och en enhetschef till central förvaltning. All rekrytering är kompetensbaserad vilket innebär att lämpligast person rekryteras oavsett bakgrund. Ytterligare rekryteringar genomförs under hösten.

Karriärtjänster

Utbildningsnämnden har tidigare fattat beslut om att möjliggöra för lärare att göra karriär utan att lämna läraryrket. Därför har utvecklingslärartjänster inrättats centralt inom förvaltningen. Under våren har åtta utvecklingslärare anställts på deltid med uppdrag som lärarcoacher som ska stödja arbetslag och lärare vid de kommunala grundskolorna att utveckla sin undervisning. En utvecklingslärare med forskningskompetens med tidsbegränsad anställning på förvaltningen har fått i uppdrag att utveckla olika former av ämnesdidaktiska nätverk för lärare i sam-

verkan med Stockholms universitet. Cirka 20 lärare arbetar på deltid med att som utvecklingslärare på sina grund- respektive gymnasieskolor leda så kallade lesson and learning study-nätverk i samverkan med Stockholms universitet. En disputerad lärare inom gymnasieskolan har fått i uppdrag att göra en studie om kunskapsresultaten på skolan.

En ny omgång av kommunfinansierad forskarskola i samverkan med Stockholms universitet och några kommuner i länet startar hösten 2011. Stockholms stad medverkar med fem lärare som forskar på halvtid, undervisar på 40 procent samt arbetar med utvecklingsarbete på 10 procent.

Utvecklingsarbetet kring lärarportfolio för att synliggöra lärares kompetenser och förmågor har fortsatt under våren. Till hösten startar en pilotomgång där sex lärare i grundskolan ska prova hur man kan dokumentera och visa att man uppfyller ett antal kriterier för skicklig lärare.

Läraryft/Läraryft

Lärare i Stockholms stad har under vårterminen 2011 haft möjlighet att fördjupa och bredda sin kompetens genom att läsa reguljära kurser vid högskolor och universitet eller Skolverkets upphandlade kurser som utgår ifrån läraruppdraget med särskilt fokus på ämnesfördjupning och ämnesdidaktik.

Under våren har 152 lärare, varav 48 tidigare lärare (årskurs 5-6) och 104 senare lärare (årskurs 7-9, gymnasium och vuxenutbildning), från 74 av Stockholms kommunala skolor studerat inom ramen för Läraryft/Läraryft.

Läraryft/Läraryften skulle ha anpassats till Läraryft II under hösten 2011, men istället har satsningen fortsatt i sin nuvarande form under hösten 2011 efter ett statligt beslut. Läraryft II startar istället under 2012 och satsningen riktar sig till lärare med lärarexamen och tillsvidareanställning, som undervisar i andra ämnen än de har behörighet för.

Sjukfrånvaro

Korttidssjukfrånvaro

Korttidsfrånvaron inom utbildningsförvaltningen har ökat och därför måste insatser vidtas. Det är av yttersta vikt att arbetet med att minska kostnaden för korttidssjukfrånvaron prioriteras på alla nivåer. Det lokala arbetet är avgörande varför varje enhet ska sätta egna mål för arbetet.

Personalavdelningens arbete med att stödja chefer för skolor/enheter med särskilt hög kostnad för korttidsfrånvaro fortsätter. En kartläggning av 83 enheter med en kostnad mer än 500 tkr har genomförts. Även en kartläggning av sjuklöne-kostnaden per yrkesgrupp har skett.

HR-specialister har under våren besökt 20 grundskolor som har valts ut av grundskolecheferna. Två besök har genomförts på varje enhet och tillsammans med skolledning har kartläggning och analys av frånvaron gjorts. En handlingsplan tagits fram med åtgärder på både organisations-, grupp- och individnivå för att sänka kostnaden för korttidssjukfrånvaron. Aktiviteter utifrån handlingsplanen genomförs under hösten.

Samtliga 83 arbetsplatser med en kostnad för korttidsfrånvaron överstigande 500 tkr/år ska ha en aktiv handlingsplan, därför kommer ytterligare 20 skolor att besökas före årets slut enligt ovanstående upplägg. Från och med den 1 april 2011 har antalet anställda som är knutna till tjänsten sjuk- och friskänmälan via MedHelp utökats. Samtliga skolor/enheter som är föremål för riktade insatser avses ingå i projektet.

Personalavdelningen håller fortlöpande utbildningar i rehabiliteringsarbete och stöder och inspirerar chefer och medarbetare i det hälsofrämjande arbetet, exempelvis genom kompetensutveckling i hälsa, må bra kurser, framtagande av livsstilsmall i samband med medarbetarsamtal, återkoppling efter genomförd AHA-enkät (mäter hälsostatusen på grupp och individnivå).

Halvera antalet långtidssjukskrivna (sjukskrivning > 180 dagar)

Förvaltningens arbete med målet att halvera antalet långtidssjukskrivna fortsätter. Chefer som har långtidssjuka medarbetare kontaktas och erbjuds konkret och aktivt stöd i sitt rehabiliteringsarbete. En förutsättning för att målet ska nås är att arbetet med både kort och lång sjukfrånvaro prioriteras lokalt så att antalet nya långtidssjuka inte ökar.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Korttidssjukfrånvaro 2-14 □ dagar ♦ Uppfylls delvis			Minska med minst 10 %	2011
Sjukfrånvaro 180 dagar □ och längre ● Uppfylls helt			Minska 50 %	2011

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Utbildningsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls. Nämnden redovisar i prognosen ett underskott om 77,1 mnkr efter prestationsförändringar och budgetjusteringar. Efter resultatdispositioner redovisas ett överskott om 50,0 mnkr.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

Prognoserna – efter justeringar – tyder på ett positivt resultat efter prestationsförändringar och resultatdispositioner. Prestationsökningar, i form av ökade barn- och elevantal jämfört med kommunfullmäktiges budget, prognostiseras inom såväl förskola, grundskola och skolbarnsomsorg som gymnasieskola och gymnasiesärskola. Inom grundsärskola prognostiseras en minskning av elevantalet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	SLK rapporterar		100 %	100 %	Tertial 2 2011
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,6 %		100 %	100 %	Tertial 2 2011
Nämndens prognossäkerhet T2				+/- 1 %	2011
● Uppfylls helt					

NÄMNDMÅL:
Utbildningsnämnden ökar kostnadsmedvetenheten och prognossäkerheten

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
----------------------	------------------	---------------	--------	--------

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Avdelningens/enhetens prognossäkerhet. ☐ Tertialrapport 2 jämfört med bokslut ● Uppfylls helt			+/- 1 % 2011	

Uppföljning av driftbudget

Prognos över årsutfall

Driftverksamhet, mnkr	Budget	Årsprognos	Avvikelse
Summa kostnader	14 147,5	14 466,0	-318,5
Drift och underhåll	14 108,4	14 422,8	-314,4
Kapitalkostnader	39,1	43,1	-4,0
Summa intäkter	-1 726,6	-1 597,8	-128,8
Nettoutfall	12 420,9	12 868,2	-447,3
Beräknade prestationsökningar*			366,5
Begärda budgetjusteringar			3,6
Summa justerat nettoutfall			-77,1
Ingående resultatfond från 2010			253,6
Resultatöverföring till 2012			-126,5
Nettoutfall efter resultatfond			50,0

Investeringsverksamhet, mnkr	Budget	Årsprognos	Avvikelse
Investeringsutgifter	90,0	79,5	10,5

Utbildningsnämnden redovisar ett underskott om 77,1 mnkr efter prestationsförändringar och budgetjusteringar. Efter resultatdispositioner redovisas ett överskott om 50,0 mnkr.

Fler inskrivna barn och elever i verksamheterna jämfört med budget innebär prestationsökningar motsvarande totalt 366,5 mnkr netto. Förändringarna redovisas under respektive verksamhetsområde.

Budgetjustering begärs med 3,6 mnkr.

Prognosen för kapitalkostnader uppgår till 43,1 mnkr.

Prognoser över antal barn, elever och studerande återfinns i bilaga 1. Obligatoriska bilagor återfinns som bilaga 2. Resultatenheter redovisas i bilaga 2 och anslagsenheter i bilaga 3. Bilaga 4 innehåller bokslutsinformation.

Prognos per verksamhetsområde, inklusive kapitalkostnader

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prestationer	Om-slutning	Budget-justeringar	Justerad budget	Prognos	Avvikelse
Förskola	1 654,3	116,8	0,0	3,6	1 774,7	1 780,9	-6,2
Grundskola inkl skolbarnsomsorg	7 568,8	201,1	0,0	0,0	7 769,8	7 811,5	-41,7
Grundsärskola	424,7	-21,5	0,0	0,0	403,2	408,6	-5,3
Gymnasieskola	2 327,8	40,5	0,0	0,0	2 368,3	2 383,3	-15,1
Gymnasiesärskola	124,6	29,7	0,0	0,0	154,3	165,6	-11,3
Utbildning för vuxna	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
Nämnd och övergrip.	320,8	0,0	0,0	0,0	320,8	318,3	2,5
Netto	12 420,9	366,5	0,0	3,6	12 791,0	12 868,2	-77,1
Resultatfond från 2010							253,6
Resultatfond till 2012							-126,5

50,0

Förskola

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Förskola	1 774,7	1 780,9	-6,2	-6,2

Analys av utfallet

Förskoleverksamheten redovisar ett underskott om 6,2 mnkr. Av underskottet avser 2,6 mnkr ersättning till fristående förskolor. Avläsning av antalet inskrivna barn och utbetalning av ersättning till fristående förskolor görs månadsvis. Nämndens budget från kommunfullmäktige grundar sig på ett snitt av antalet inskrivna barn vid vår- och höstavläsningen. När barnantalet ökar efter avläsningarna blir nämndens kostnad högre än nämndens budget.

Resterande underskott avser minskad efterfrågan på modersmålsundervisning från språkcentrum. Stadsdelsnämnderna vill lösa modersmålsundervisningen inom den egna verksamheten vilket medfört övertalighet och minskade intäkter för språkcentrum. Arbetet med att minska övertaligheten har inletts.

Prestationsförändringar

Antalet barn i fristående förskola ökar med 800, antalet stockholmsbarn i andra kommuners förskolor med 40. Antalet barn i fristående familjedaghem minskar med 90. Prestationsökningarna motsvarar 116,8 mnkr varav 1,8 mnkr avser barnomsorgsgarantin.

Budgetjustering

Utbildningsnämnden ansvarar för utbetalning av bidrag till fristående förskolor med hög hyra. En budgetjustering motsvarande 3,6 mnkr begärs för denna hyreskompensation, se bilaga 2.

Omslutningsförändring

Förskoleverksamheten redovisar omslutningsförändringar motsvarande 0,5 mnkr avseende ökade avgiftsintäkter för stockholmsbarn i andra kommuners förskolor,

Grundskola/skolbarnsomsorg

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Grundskola inkl skolbarnsomsorg	7 769,8	7 811,5	-41,7	34,8

Analys av utfallet

Grundskola inklusive skolbarnsomsorg redovisar ett underskott om 41,7 mnkr före och ett överskott om 34,8 mnkr efter resultatdispositioner. Underskottet om 41,7 mnkr härrör sig huvudsakligen till de kommunala grundskolenheterna. Merparten av underskottet täcks av resultatenheterna som använder sig av sina ingående fonder samt att grundskolestaben redovisar ett överskott om 42,1 mnkr.

Jämfört med tertialrapport 1 redovisar grundskolorna i egen regi ett försämrat resultat om 24,8 mnkr före fonder och 2,4 mnkr efter fonder, vilket innebär att enheterna planerar att använda sina fonder i större utsträckning. Anledning bedöms vara osäkerheten kring hur verksamhetsstödet (det individbaserade bidraget för elever i behov av särskilt stöd) kommer att bli. Alla ansökningar har ännu inte inkommit. Ersättningsnivåerna är lägre i år jämfört med år 2010, dessutom betalas ingen ersättning ut för nivåer under 100 tkr. För skolor med många elever i behov av särskilt stöd kan effekten av dessa förändringar bli kännbar.

Ett par skolor räknar med stora elevtapp. Engelbrektsskolan på grund av evakuering och Hässelby Villastads skola på grund av att många elever sökt sig till en nyetablerad fristående skola i området.

Effekterna av de personalförändringar som görs till följd av förändrade förutsättningar dröjer, men erfarenhetsmässigt prognostiserar skolorna ett sämre resultat i tertialrapporterna än vad boksluten visat.

Kostnaden för fristående grundskolor ökar med 2,0 mnkr vilket beror på ökade skolskjutskostnader för elever i specialskolor medan kostnaden för fristående skolbarnsomsorg minskar med 3,3 mnkr beroende på färre inskrivna elever under sommarmånaderna. Lägre kostnader för stockholmselever i andra kommuners grundskola ger ett överskott om 5,0 mnkr. Utbetalning av ersättning till andra kommuner görs löpande mot faktura. Nämndens budget grundar sig på ett genomsnitt av antalet inskrivna barn vid vår- och höstavläsningen. Eftersom antalet stockholmselever i andra kommuner minskar blir nämndens kostnad lägre än tilldelningen från kommunfullmäktige.

I enlighet med den nya skollagen har medel avsatts i nämndens budget för 2011 för elever som läser modersmål. Ersättningen betalas ut till skolorna i form av ett tilläggsbelopp och finansieras ur det socioekonomiska anslaget. Kostnaden för modersmål beräknas bli 37,0 mnkr lägre än budget. Om överskottet kvarstår efter elevavläsningen i september kommer detta att betalas ut till skolorna som en justering av det socioekonomiska anslaget, i enlighet med de principer som nämnden beslutade om år 2010.

Verksamhetsstödet visar ingen avvikelse mot budget.

Kostnaderna för skolskjuts för grundskola i egen regi har ökat med ca 3,4 mnkr jämfört med motsvarande period 2010. Den största delen av ökningen, 1,6 mnkr, avser Alviksskolan, Skanskvarnsskolan, Nytorpsskolan och Engelbrektsskolan.

Prestationsförändringar

Antalet stockholmselever i fristående grundskolor ökar med drygt 1 000 elever medan antalet i andra kommuner minskar med 80. Schablonbudgeten ökar med sammanlagt 75,9 mnkr.

Inom fristående skolbarnsomsorg ökar elevantalet med drygt 300. Antalet stockholms elever i andra kommuners skolbarnsomsorg minskar med ett tiotal. Förändringarna medför en ökning av skolbarnsomsorgens schablonbudget med 11,2 mnkr.

För grundskoleverksamheten i egen regi ökar schablonbudgeten med 124,5 mnkr. Av ökningen avser 44,5 mnkr elever i grundskola. Inom skolbarnsomsorgen ger fler inskrivna barn en ökning om 80,0 mnkr. Skillnaden mellan schablon- och pengbudgeten ökar med 4 mnkr till följd av det ökade elevunderlaget. Hänsyn till detta har tagits i prognosen.

Jämfört med elev- och barnantalet i kommunfullmäktiges budget för 2011 är elevökningen för grundskola i egen regi 951 och ökningen av antalet barn i skolbarnsomsorg är 1 898. Föräldraintäkterna för skolbarnsomsorg ökar med 10,6 mnkr.

Omslutningsförändringar

Grundskoleverksamheten redovisar omslutningsförändringar motsvarande 1 mnkr. Omslutningsförändringarna avser minskade intäkter för asylsökande elever och ökade statsbidrag för danselever samt ökade intäkter för försäljning.

Grundsärskola

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Grundsärskola	403,2	408,6	-5,3	-5,3

Analys av utfallet

Grundsärskolan redovisar ett sammanlagt underskott om 5,3 mnkr.

För elever i fristående grundsärskola ökar kostnaden med 2,3 mnkr. Skolskjuts-kostnaden svarar för 1,2 mnkr av ökningen.

Grundsärskolan i egen regi redovisar ett underskott om 3,0 mnkr varav 2,0 mnkr avser kostnader för skolskjuts.

Kostnaderna för skolskjuts täcks inte fullt ut av skolskjutsschablonen. Skolskjuts-kostnaderna med personbil eller specialfordon prognostiseras att öka med 18 procent jämfört med bokslutet 2010. Mellan 2009 och 2010 ökade kostnaderna för skolskjuts med 20 procent till följd av det nya skolskjutsavtalet. Förvaltningen har under året gjort en genomlysning av skolskjutskostnaderna. Resultatet av genomlysningen kommer att ligga till grund för åtgärder som behöver vidtas för att hålla nere kostnaderna år 2012.

Prestationsförändringar

I fristående grundsärskola ökar antalet elever med 5. Ökningen av antalet stockholms elever i andra kommuner är ungefär lika stor. Förändringen motsvarar en ökning av schablonbudgeten med 8,6 mnkr. Att schablonökningen blir så hög

beror på ett ökat antal elever i behovsgrupp 5 där nämnden får täckning för verkliga kostnader.

Inom grundsärskolan i egen regi minskar antalet elever med 80 och antalet barn inskrivna i skolbarnsomsorgen minskar med 35. Totalt innebär det en minskad schablonbudget med 30,1 mnkr.

Omslutningsförändringar

Grundsärskolan redovisar inga omslutningsförändringar.

Gymnasieskola

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Gymnasieskola	2 368,3	2 383,3	-15,1	4,0

Analys av utfallet

Verksamheten redovisar ett underskott om 15,1 mnkr före, och ett överskott om 4,0 mnkr, efter resultatdispositioner. Underskottet återfinns i huvudsak inom gymnasieskolorna i egen regi. Gymnasieskolorna är försiktiga i sina prognoser. Osäkerheten är stor, särskilt avseende den prognostiserade minskningen av elevantalet i egen regi till hösten. Gymnasieskolor med yrkesprogram har genomgående lämnat försämrade prognoser jämfört med tertialrapport 1.

Från och med den 1 juli 2011 indelas gymnasieskolorna i tio gymnasieområden. Omorganisationen har skapat osäkerhet hos gymnasieskolorna kring eventuella ekonomiska konsekvenser. Flera skolor har fonder som de planerar att använda för att parera dessa osäkerheter. De gymnasieskolor som redovisar underskott har lämnat åtgärdsplaner till gymnasieavdelningen med analys och åtgärdsprogram för att minska sina kostnader. Högländsskolans gymnasiedel är under avveckling. Den sista årskursen lämnar skolan vårterminen 2012. Skolan redovisar ett stort underskott för gymnasieverksamheten. Gymnasieskolornas underskott täcks delvis av lägre kostnader för ombyggnader och hyror.

Kungliga Svenska Balettskolan bildades den 1 juli som en egen anslagsenhet med enbart inriktning dans för både grund- och gymnasieelever. Mot bakgrund av de ökade kostnaderna för den nya förberedande dansutbildningen på grundskolan och den nya yrkesdansutbildningen på gymnasiet föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden beslutar att de interkommunala ersättningarna för eleverna i årskurs 4 och 7 på grundskolan höjs till 72 tkr och för eleverna i årskurs 1 på gymnasieskolan höjs till 164 tkr för höstterminen 2011.

Ersättning för modersmål visar ingen avvikelse mot budget.

Prestationsförändringar

Gymnasieskolan redovisar prestationsökningar motsvarande 40,5 mnkr. Antalet stockholms elever i gymnasial utbildning ökar med 560 elever jämfört med

kommunfullmäktiges budget för år 2011. Antalet elever i egen regi ökar med 25 elever. Antalet stockholmselever i andra kommuner och landsting samt i fristående skolor ökar med 80 respektive 455 elever.

Omslutningsförändringar

Gymnasieverksamheten redovisar omslutningsförändringar om 4,7 mnkr. Omslutningsförändringarna avser bidrag från skolverket till inackorderingshem för eleverna på Stockholms RH gymnasium och Kungliga Svenska balettskolan.

Gymnasiesärskola

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Gymnasiesärskola	154,3	165,6	-11,3	-11,3

Analys av utfallet

Gymnasiesärskolan redovisar ett sammanlagt underskott om 11,3 mnkr. Av underskottet avser 4,4 mnkr gymnasiesärskola i egen regi och beror på ökade kostnader för personal och skolskjuts. För stockholmselever i fristående gymnasiesärskola och gymnasiesärskola i andra kommuner uppgår underskottet till 6,9 mnkr. Underskottet beror på ett ökat elevantal och att skolskjutskostnaderna är högre än skolskjutsschablonen från kommunfullmäktige. Resultatet av den genomlysning som förvaltningen gjort under året kommer att ligga till grund för åtgärder som behöver vidtas för att hålla nere kostnaderna år 2012.

Prestationsförändringar

Gymnasiesärskolan redovisar ökade prestationer motsvarande totalt 29,7 mnkr. För fristående verksamhet och stockholmselever i andra kommuner ökar schablonbudgeten med 24,0 mnkr. Antalet elever i fristående verksamhet ökar med drygt 30. Ökningen av stockholmselever i andra kommuner och landsting är marginell. Prestationsförändringen avseende verksamhet i egen regi motsvarar 5,7 mnkr och beror främst på en omfördelning av elever inom behovsgrupperna.

Omslutningsförändringar

Gymnasiesärskolan redovisar omslutningsförändringar om 3,2 mnkr avseende ökade intäkter för interkommunala elever och korttidstillsyn.

Utbildning för vuxna

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Utbildning för vuxna	0,0	0,0	-0,0	-0,0

Omslutningsförändringar

Budgetansvaret för vuxenutbildning överfördes till den nyinrättade arbetsmarknadsnämnden den 1 januari år 2011 medan förvaltningen av verksamheten låg kvar hos utbildningsnämnden första halvåret. I nämndens verksamhetsplan redovisades kostnader och intäkter för vuxenutbildning första halvåret som en omslutningsförändring. Bokförda kostnader och intäkter har nu istället flyttats

över till arbetsmarknadsnämnden och därför redovisar utbildningsnämnden minskade kostnader och intäkter motsvarande 144,4 mnkr.

Nämnd och övergripande verksamhet

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Nämnd och övergrip.	320,8	318,3	2,5	34,1

Analys av utfallet

Nämnd- och övergripande verksamhet redovisar ett överskott om 2,5 mnkr före och 34,1 efter resultatdispositioner. Fonden avser uppdragsavdelningen för lärande och elevhälsa. Överskottet beror på att förvaltningens reserv inte behöver användas fullt ut.

Omslutningsförändringar

Nämnd- och övergripande verksamhet redovisar inga omslutningsförändringar.

Resultatenheter

Ingående fond 2011, mnkr	
Grundskola	
Ingående fond resultatenheter 2011	180,8
Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2010	-4,2
Totalt ingående fond grundskola	176,6
Gymnasieskola	
Ingående fond resultatenheter 2011	47,7
Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2010	0
Totalt ingående fond gymnasieskola	47,7
Övriga	
Ingående fond uppdragsavdelningen	29,3
Totalt ingående fond	253,6

Utgående fond 2011, mnkr	
Grundskola	
Resultatenheter med överskott (69)	132,5
Resultatenheter med underskott (22)	- 32,4
Resultatenheter med fond +/- (7)	0
Totalt utgående fond grundskola	100,1
Gymnasieskola	
Resultatenheter med överskott (12)	34,1
Resultatenheter med underskott (4)	-5,4
Resultatenheter med fond +/- (1)	0
Totalt utgående fond gymnasieskola	28,7
Övriga	
Utgående fond uppdragsavdelningen	- 2,3
Totalt utgående fond	126,5

Grundskolor

Grundskolans 98 resultatenheter redovisar ett nettounderskott om 88,6 mnkr före och 7,9 mnkr efter resultatdispositioner.

Resultatenheterna hade med sig ett nettoöverskott om 176,6 mnkr i ingående fond från år 2010. I fonden ingår ett underskott om 4,2 mnkr som avser de i bokslut 2010 avvecklade resultatenheterna. Det underskottet ska täckas i 2011 års bokslut. I utgående fond till år 2012 för 69 enheter med sig ett sammanlagt överskott om 132,5 mnkr, 22 enheter ett sammanlagt underskott om 32,4 mnkr och 7 enheter ett nollresultat. Netto 100,1 mnkr.

Stadens regler för ekonomisk förvaltning begränsar resultatöverföringen till maximalt 5 procent av enhetens omslutning. Har en enhet överskott i ingående fond, ska fonden först användas för att täcka uppkommet underskott, därefter räknas överföring av underskott. Det som överskrider 5 procent ska täckas i bokslut 2011. Detta medför att ett underskott om 7,9 mnkr inte kommer att föras över till 2012 utan påverkar årets resultat. Resultatenheterna redovisas i bilaga 2. Anslagsenheter redovisas i bilaga 3.

Gymnasieskolor

Av gymnasieskolans 24 enheter är 17 resultatenheter. Resultatenheternas nettounderskott uppgår till totalt 20,0 mnkr före och 1,0 mnkr efter resultatdispositioner. Resultatenheterna hade med sig ett nettoöverskott om 47,7 mnkr i ingående fond från år 2010. I utgående fond till år 2012 för 13 enheter med sig ett sammanlagt överskott om 34,1 mnkr och 4 enheter ett sammanlagt underskott om 5,4 mnkr, netto 28,7 mnkr.

Före resultatdispositioner redovisar elva enheter underskott, fem ett nollresultat och en enhet ett överskott.

Av de elva enheter som visar underskott använder flertalet sina fonder för speciella satsningar under året. Övriga enheter använder fonden för att parera minskade elevintäkter. Stockholms Hotell- och Restaurangskola visar underskott överstigande 5 procent av bruttobudgeten vilket innebär att 1,1 mnkr av deras underskott måste täckas i bokslut 2011. Ross Tensta gymnasium har visat negativa resultat tre år i rad. År 2011 redovisar skolorna även en negativ resultatöverföring. Förbättras inte resultaten för dessa två skolor till årets bokslut kommer det att föreslås att de blir anslagsenheter år 2012.

Uppdragsavdelningen – för stöd kring lärande och elevhälsa

Avdelningen hade med sig ett överskott om 29,3 mnkr i ingående resultatfond från år 2010. I utgående fond till år 2012 för avdelningen med sig ett underskott om 2,3 mnkr. Fonden har huvudsakligen använts för att finansiera trådlösa nätverk till grundskolorna, enligt det överenskomna uppdraget som påbörjades 2010.

Investeringar

Investeringsverksamhet, mnkr	Budget	Årsprognos	Avvikelse
------------------------------	--------	------------	-----------

Investeringsutgifter	90,0	79,5	10,5
----------------------	------	------	------

Nämndens investeringsbudget uppgår till 90,0 mnkr. Hittills har 41,0 mnkr fördelats till grundskoleavdelningen, 14,8 mnkr till gymnasieavdelningen och 2,3 mnkr till övriga avdelningar. Därutöver har grundskoleavdelningen fått ett investeringsutrymme om 21,4 mnkr i form av nyetableringsbidrag. Inom nuvarande lokalbestånd planeras satsningar på digitala verktyg, miljö, tillgänglighet samt kapacitetshöjande åtgärder.

De totala investeringsutgifterna för år 2011 beräknas uppgå till 79,5 mnkr.

Omslutningsförändringar

Omslutningsförändringar motsvarande 135,0 mnkr redovisas under respektive verksamhetsområde och i bilaga 2.

Budgetjusteringar

Nämnden begär budgetjustering med totalt 3,6 mnkr, se bilaga 2.

Medel för lokaländamål

Utbildningsnämnden ansvarar för utbetalning av bidrag till enskilt drivna förskolor med hög hyra. En budgetjustering motsvarande 3,6 mnkr begärs för denna hyreskompensation, se bilaga 2.

Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om 34,4 mnkr i stimulansbidrag för enskilda utförarens utbyggnad av förskolelokaler, se bilaga 2.

Analys av balansräkning

Balansräkning, mnkr	2011	2010	Avvikelse
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	133,2	98,6	34,6
Maskiner och inventarier	133,2	98,6	34,6
Omsättningstillgångar	1 116,1	1 129,8	-13,7
Kundfordringar	14,0	17,5	-3,5
Diverse kortfristiga fordringar	637,1	627,4	9,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	464,2	483,7	-19,5
Kassa och bank	0,8	1,2	-0,4
Summa	1 249,3	1 228,4	20,9
Skulder och eget kapital			
Eget kapital	-899,6	-634,6	-265,0
Kortfristiga skulder	-349,7	-593,8	244,1
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-2,1	-1,0	-1,1
Leverantörsskulder	-221,6	-348,7	127,1
Övriga kortfristiga skulder	-18,8	-30,6	11,8

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-107,2	-213,5	106,3
Summa	-1 249,3	-1 228,4	-20,9

I samband med tertialrapport 2 2011 ska även ett bokslut upprättas per den 31 augusti. Tertialbokslutet är en av grundstenarna för prognosarbetet. I samband med tertialrapporten lämnas resultat- och balansräkning.

Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, löneökningar, övriga kostnader och intäkter. Förvaltningen har, liksom tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 50 tkr eller högre. Periodiseringar i samband med tertialbokslut sköts av ekonomienheten centralt och skolorna/enheterna lämnar inte in egna beräkningsunderlag. Bokslutsinformation finns i bilaga 4.

Balansräkningen för tertial 2 ska enligt anvisningarna jämföras med balansräkningen för tertialrapport 2 2010.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna uppgår till 133,2 mnkr, en ökning från 2010 med 34,6 mnkr. Anskaffningsvärdet av nya inventarier överstiger avskrivningen av befintliga inventarier. Utbildningsnämnden har de senaste åren tilldelats en högre investeringsbudget.

Kundfordringarna uppgår till 14,0 mnkr vilket är 3,5 mnkr lägre jämfört med 2010. Minskningen beror på lägre fordringar mot andra förvaltningar.

De kortfristiga fordringarna uppgår till 637,1 mnkr, vilket är en ökning med 9,7 mnkr jämfört med föregående år. Momsfordringar på staten står för den största delen, 556 mnkr. Fordringar på anställda är 2,3 mnkr en ökning med 0,7 mnkr. Övriga fordringar på staten har minskat med 6,2 mnkr beroende på en något lägre statsbidrag för maxtaxa.

Förutbetalda kostnader är 357 mnkr vilket är en minskning med 34 mnkr. Detta beror dels på felaktiga periodiseringar samt att engångskostnader avseende Volvo IT periodiserats över 3 år.

Upplupna intäkter har ökat med 14 mnkr till 107 mnkr beroende på ännu ej fakturerad interkommunal ersättning.

Kassa och bank avser förvaltningens förskottskassa och tillfälliga förskott till personalen. Underförskottskassorna har ökat med 0,4 mnkr.

Skulder

Leverantörsskulderna uppgår till 221,6 mnkr vilket är 127,1 mnkr lägre än föregående år. Utbetalning av ersättning till enskilda anordnare är de beloppsmässigt största leverantörsskulderna.

Övriga kortfristiga skulder uppgår till 18,8 mnkr vilket är en minskning med 11,8 mnkr. Detta beror på att statsbidrag gällande vuxenutbildning är överförda till annan nämnd och övriga statsbidrag är lägre 2011 än 2010.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter uppgår till 107,2 mnkr, en minskning med 106,3 mnkr jämfört med 2010. Detta beror på att löneöversynen inte var avslutad vid tertialboks slutet 2010, samt att skulder till Volvo IT beräknades vara högre 2010 än i år. Vuxenutbildning är överförd till en ny nämnd vilket gör att inga skulder avseende detta är bokade.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

◆ Uppfylls delvis

Arbetet med att utveckla effektivare och enklare rutiner för administration och lokalhantering för att kunna öka resurserna till kärnverksamheterna fortsätter. Arbete pågår också för att effektivisera och kvalitetssäkra skolornas dokument- och ärendehantering.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Administrationns andel av de totala kostnaderna ◆ Uppfylls delvis			2,8 %	minska	2011
Kommentar: Genomförandekostnaderna för GS-IT de första åren har bokförts som gemensam administration. Från 2013 kommer därför andelen att minska.					
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen ■	11 st		15 st	tas fram av nämnden	2011

NÄMNDMÅL:

Utbildningsnämnden ökar resurserna till kärnverksamheterna genom en effektivare administrations- och lokalhantering

◆ Uppfylls delvis

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
----------------------	------------------	---------------	--------	--------

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Administrationns andel av de totala kostnaderna på skolan/enheten □ Uppfylls helt			minska	2011
Genomsnittlig hyra pedagogiska lokaler per kvadratmeter □ Uppfylls helt			980 kr/kvm	2011
Genomsnittlig hyreskostnad pedagogiska lokaler per elev/studerande □ Uppfylls helt			15 700 kr/elev	2011
Genomsnittlig yta per elev/studerande, kvm □ Uppfylls helt			15,5 kvm	2011

Synpunkter och klagomål

Inkomna synpunkter och klagomål hanteras utifrån de förvaltningsgemensamma rutinerna, kontinuerligt.

Under året har det hittills inkommit 68 nya ärenden om kommunal grundskola; 48 ärenden från Skolinspektionen, 18 från barn- och elevskyddsombudet (BEO) och två ärenden från diskrimineringsombudsmannen (DO).

Hittills har 20 anmälningar till Skolinspektionen rörande stadens kommunala gymnasieskola gjorts. Av dessa är sju pågående ärenden. Av resterande 13 ärenden är ett avvisat, ett beslut har fattats om att ärendet inte ska prövas, två ärenden har avskrivits, i fyra ärenden har inspektionen fattat beslut utan kritik, tre ska följas upp och i ett ärende har inspektionen beslutat om omprövning. I ett fall har staden fått kritik.

Förvaltningen har hittills under året registrerat 41 nya anmälnings/tillsynsärenden avseende enskilt drivna förskolor och fritidshem. Den kritik som framförts gäller främst brister i den pedagogiska verksamheten eller att förskolorna har begränsade öppettider.

Utöver detta har förvaltningen i nio ärenden beslutat att förelägga huvudmän att avhjälpa vissa påvisade missförhållanden. Utbildningsnämnden har för tre huvudmän återkallat godkännande att bedriva förskola och för en huvudman återkallat godkännandet att bedriva fritidshem.

Övrigt

Plattform 2014

IKT-enheten förvaltar idag verksamhetssystemen Hanna, Fronter, Bosko och Stockholm Skolwebb med separata databaser. Utbildningsförvaltningen planerar att inför 2014 köpa en tjänst med en webbaserad plattform för hela stadens utbildningsverksamhet, som omfattar såväl administrativa som pedagogiska resurser. Tjänsten ska utvecklas till att bli den naturliga arbetsytan för elever, pedagoger och annan skolpersonal och ligga till grund för utvecklingen av nya e-tjänster. Möjlighet till ett ökat deltagande från vårdnadshavare och andra intressenter ingår i arbetet.

Arbetet har påbörjats med utveckling av modulen Frisko, för att hantera elever vid fristående gymnasieskolor, då detta verksamhetssystem inte påverkas av gymnasiereformen. Utredning av vuxenutbildningens IT-baserade verksamhetsstöd har påbörjats.

Avveckling av Hanna har inletts och följer följande plan:

1. Elever vid fristående gymnasieskolor: startade maj 2011 och beräknas vara klart under hösten 2011.
2. Kommunal vuxenutbildning: En förstudie av it-baserat verksamhetsstöd har inletts under juni månad 2011, klart i oktober 2011. Därefter kan utvecklingsarbetet påbörjas för att beräknas vara klart i mars 2012.
3. Sfi: Starta utredning om databasbehov när utredningen för kommunal vuxenutbildning är klar.
4. Resterande system (Hanna för gymnasiet).
5. Avveckling av Hanna, klart 2014.

Effektivisering och kvalitetssäkring av dokument- och ärendehantering

Som en del i införandet av processbaserad arkivredovisning pågår fortsatt kartläggning och klassificering. Processer som kan och är i behov av att utvecklas för att stödja de olika verksamheterna inom förvaltningen identifieras. Arbeta pågår för att effektivisera och kvalitetssäkra skolornas dokument- och ärendehantering genom att öka kunskapen och medvetenheten om hanteringen av allmänna handlingar bland personalen på skolorna genom rådgivning och vid skolbesök.

Bilagor

Bilaga 1 Antal barn och elever

Bilaga 2 Obligatoriska bilagor

Bilaga 3 Anslagsenheter

Bilaga 4 Bokslutsinformation

Del 2, till utbildningsnämnden

Prognos per avdelning

Avdelning, Netto, mnkr	Budget*	Prestations-justeringar	Budget-justeringar	Justerad budget	Prognos*	Avvikelse
Grundskoleavdelningen varav	5 970,1	83,9	0,0	6 054,0	6 126,9	-72,8
- Stab	6 054,0	0,0	0,0	6 054,0	6 012,0	42,1
- Skolor	-83,9	83,9	0,0	0,0	114,9	-114,9
Gymnasieavdelningen varav	1 219,8	13,0	0,0	1 232,8	1 242,3	-9,5
- Stab	1 232,8	0,0	0,0	1 232,8	1 204,7	28,1
- Skolor	-13,0	13,0	0,0	-0,0	37,6	-37,6
Stöd kring lärande och elevhälsa	4,6	0,0	0,0	4,6	36,2	-31,6
Personalavdelningen	119,4	0,0	0,0	119,4	117,9	1,5
Administrativa avdelningen	72,7	0,0	0,0	72,7	69,9	2,7
Tillhandahållaravdelningen	4 943,3	269,7	3,6	5 216,6	5 208,3	8,3
Ledningsstab	91,1	0,0	0,0	91,1	66,8	24,3
Summa	12 420,9	366,5	3,6	12 791,0	12 868,2	-77,1
Resultatfond från 2010						253,6
Resultatfond till 2012						-126,5
* Inklusive interna mellanhavanden						50,0

Grundskoleavdelningen

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Grundskoleavdelningen	6 054,0	6 126,9	-72,8	3,7

Grundskoleavdelningen redovisar ett underskott om 72,8 mnkr före och ett överskott om 3,7 mnkr efter resultatdispositioner. Enheternas sammanlagda underskott uppgår till 114,9 mnkr före och 38,4 mnkr efter resultatdispositioner. Underskottet täcks av ett överskott om 42,1 mnkr inom grundskolestaben. Detta är en försämring av resultatet jämfört med tertialrapport 1 med 24,8 mnkr före fonder och med 2,4 mnkr efter fonder. Försämringen pekar på att enheterna planerar att använda sina fonder i större utsträckning än vad som redovisades i förra tertialrapporten.

En anledning till försämringen bedöms vara osäkerhet kring hur stort verksamhetsstödet (det individbaserade bidraget för elever i behov av särskilt stöd) kommer att bli. Alla ansökningar har ännu inte inkommit. Ersättningsnivåerna är lägre år 2011 än föregående år. Dessutom utbetalas ingen ersättning för nivåer under 100 tkr. För skolor med många elever i behov av särskilt stöd blir effekten av dessa förändringar kännbar.

Ett par skolor räknar med stora elevtapp. Engelbrektsskolan på grund av evakuering och Hässelby Villastads skola på grund av att många elever sökt sig till en nyetablerad fristående skola i området.

Effekterna av de personalförändringar som görs till följd av förändrade förutsättningar dröjer, men erfarenhetsmässigt prognostiserar skolorna ett sämre resultat i tertialrapporterna än vad bokslutet visar.

Resultatenheter

Resultatenheternas ingående resultatfond uppgick till 180,9 mnkr i nettoöverskott. De avvecklade resultatenheternas ingående resultatfond om 4,2 mnkr i underskott ska täckas i 2011 års bokslut.

Grundskolans resultatenheter redovisar ett nettounderskott om 88,6 mnkr före och 7,9 mnkr efter resultatdispositioner. Totalt överförs ett överskott om 100,1 mnkr till år 2012. Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning begränsas enheternas resultatöverföring till 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Detta medför att ett sammanlagt underskott om 7,9 mnkr inte kommer att kunna föras över till 2012 utan påverkar årets resultat.

Anslagsenheter

Grundskolans 20 anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 26,3 mnkr. Av enheterna redovisar 8 enheter nollresultat eller överskott om totalt 0,2 mnkr och 12 enheter underskott om totalt 26,5 mnkr.

De i bokslut år 2010 avvecklade resultatenheterna har en ingående resultatfond om 4,2 mnkr i underskott som ska täckas i 2011 års bokslut.

Gymnasieavdelningen

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Gymnasieavdelningen	1 232,8	1 242,3	-9,5	9,5

Gymnasieavdelningen redovisar ett underskott om 9,5 mnkr före och ett överskott om 9,5 mnkr efter resultatdispositioner. Enheterna redovisar ett underskott om 37,6 mnkr före och 18,6 mnkr efter resultatdispositioner. Staben redovisar ett överskott om 28,1 mnkr. Överskottet består i huvudsak av resurser för elevstöd som ännu inte fördelats till skolorna och minskade kostnader avseende ombyggnader och hyror. I skolor som gymnasiet delar med grundskolan - Kungliga Svenska Balettskolan, Spånga gymnasium och Högländsskolan - har gymnasiets andel av hyreskostnaden minskat.

Sammanlagt visar 17 gymnasieskolor underskott och 7 överskott eller nollresultat. Skolor med stora underskott är Stockholms Hotell- och Restaurangskola, Farsta gymnasium, Ross Tensta gymnasium, Enskede Gårds gymnasium och Riddarfjärdens gymnasium/Kungliga balettskolan. Handlingsprogram med åtgärder har utarbetats.

Mot bakgrund av ett vikande elevunderlag sker en kontinuerlig översyn av programutbud och gymnasieskolornas verksamhet.

Kungliga Svenska Balettskolan bildades den 1 juli som en egen anslagsenhet med enbart inriktning dans för både grund- och gymnasieelever. Mot bakgrund av de ökade kostnaderna för den nya förberedande dansutbildningen på grundskolan och den nya yrkesdansutbildningen på gymnasiet föreslås de interkommunala ersättningarna för elever i årskurs 4 och 7 på grundskolan höjas till 72 tkr och för elever i årskurs 1 på gymnasieskolan höjas till 164 tkr för höstterminen 2011.

Resultatenheter

Resultatenheterna redovisar ett sammanlagt underskott om 20,0 mnkr före och 1,0 mnkr efter resultatdispositioner.

Anslagsenheter

Anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 17,6 mnkr.

Uppdragsavdelningen – för stöd kring lärande och elevhälsa

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Stöd kring lärande och elevhälsa	4,6	36,2	-31,6	0,0

Avdelningen redovisar ett underskott om 31,6 mnkr före och ett nollresultat efter resultatdispositioner. Underskottet beror framförallt på avtalet avseende stöd och applikationer till skolorna vid införandet av trådlösa nätverk som påbörjades 2010 och som slutförs under året. Avtalet omfattar 25,0 mnkr. Resterande underskott om 6,6 mnkr härrör sig i huvudsak till Språkcentrum.

Totalt har avdelningens prognos försämrats med 1,5 mnkr i förhållande till tertialrapport 1. Språkcentrum svarar för merparten av försämringen. Det åtgärdsprogram som utlovades och sedan redovisades till utbildningsnämnden i maj sammanfattas i korthet med att modersmålstjänster inom förskoleverksamheten till stadsdelsförvaltningarna läggs ned. Efterfrågan är låg och stadsdelarna vill lösa modersmålsfrågan inom den egna verksamheten. En kartläggning av kompetenserna har påbörjats avseende 28 medarbetare som drabbas av arbetsbrist. Ett nära samarbete sker med personalavdelningen om omplaceringsutredningar.

Avdelningen har efter förvaltningens omorganisation övertagit ansvaret för att driva ett flertal utvecklingsprojekt från grund- och gymnasieavdelningarna. Projekten ingår nu i Mediatekets enhet och innebär en utökad kostnadsbudget om 4,5 mnkr för andra halvåret 2011.

Resultatfond

Avdelningens positiva ingående resultatfond uppgår till 29,3 mnkr och den utgående fonden till ett underskott om 2,3 mnkr.

Investeringar

Avdelningens investeringsbudget på 600 tkr kommer att förbrukas i sin helhet och består i huvudsak av inventarieinköp.

Personalavdelningen

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Personalavdelningen	119,4	117,9	1,5	1,5

Avdelningen redovisar ett överskott om 1,5 mnkr. Överskottet beror på vakanshållning av en tjänst inom chefsenheten samt att planerade ledningsgruppsutbildningar ännu inte kommit igång. Avdelningen har inväntat den nya organisationen av verksamhetsavdelningarna och att de nya cheferna inom grundskole- och gymnasieavdelningarna ska tillträda. Kostnader för rekrytering har blivit lägre än vad som budgeterats.

Avgångslösningar

Kostnaden för beslutade avgångslösningar uppgår till 14,0 mnkr. Av dessa gäller 7,8 mnkr IT-personal som efter övergången till GS-IT blivit övertaliga. Antalet personer som erhållit avgångslösning hittills i år uppgår till 27, varav 17 inom IT-området.

Administrativa avdelningen

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Administrativa avdelningen	72,7	69,9	2,7	2,7

Avdelningen redovisar ett överskott om 2,7 mnkr. Överskottet beror främst på minskade konsultkostnader och minskade kapitalkostnader.

Tillhandahållaravdelningen

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Tillhandahållaravdelningen	5 216,6	5 208,3	8,3	8,3

Avdelningen redovisar ett sammanlagt överskott om 8,3 mnkr.

Under *avdelningschefen* finns reserverade medel för IT och konsulter. Dessa kommer inte att tas i anspråk vilket medför minskade kostnader med 3,8 mnkr.

Enheten för planering och resursfördelning redovisar ett sammanlagt underskott om 5,5 mnkr beroende på ökade kostnader för skolskjuts.

För fristående verksamhet görs avläsning av antalet inskrivna barn och elever samt utbetalning av ersättning varje månad. Nämndens budget från kommunfullmäktige grundar sig på ett snitt av antalet inskrivna barn vid vår- och höstavläsningen. När barn- eller elevantalet ökar efter avläsningarna blir nämndens kostnad högre än tilldelad budget. Minskar antalet blir nämndens kostnader lägre.

Antalet inskrivna barn i fristående förskolor ökar vilket ger ökade kostnader med 2,6 mnkr.

Kostnaden för fristående grundskolor ökar med 2,0 mnkr vilket beror på att ökat antal elever i specialskolor ger högre skolskjutskostnader. Inom fristående skolbarnsomsorg är antalet inskrivna elever lägre under sommarmånaderna vilket ger minskade kostnader med 3,3 mnkr. Kostnaden för stockholmselever i andra kommuners grundskola minskar med 5,0 mnkr.

För stockholmselever i fristående gymnasiesärskola och gymnasiesärskola i andra kommuner uppgår underskottet till 6,9 mnkr. Underskottet beror på ett ökat elevantal och att skolskjutskostnaderna är högre än skolskjutsschablonen från kommunfullmäktige.

Kostnaden för stockholmselever i fristående grundsärskola och grundsärskola i andra kommuner ökar 2,3 mnkr. Skolskjutskostnaden svarar för 1,2 mnkr av ökningen.

Kostnader för stockholmselever i fristående och andra kommuners gymnasieskolor redovisar ingen avvikelse mot budget.

Uppföljningsenheten redovisar ett överskott om 1,7 mnkr beroende på minskade konsultkostnader.

Forsknings- och utvecklingsenhetens överskott uppgår till 5,8 mnkr. Överskottet beror främst på att det planerade projektet "Vecka 44" skjuts upp till år 2012.

IKT-enheten redovisar ett överskott om 2,4 mnkr vilket huvudsakligen beror på minskade anpassningskostnader för GS IT-tjänster.

Ledningsstab

Driftverksamhet, Netto, mnkr	Budget	Prognos	Avvik. före fonder	Avvik. efter fonder
Ledningsstab	91,1	66,8	24,3	24,3

Ledningsstaben redovisar ett överskott om 24,3 mnkr. Överskottet beror på att den reserv som är budgeterad under förvaltningschefen inte kommer att användas i sin helhet.